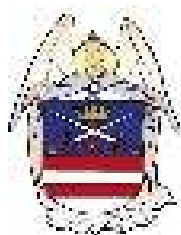

MESTO KEŽMAROK

KEŽMAROK
MODERNÝ • DYNAMICKÝ • HISTORICKÝ

**Komunitný plán sociálnych služieb mesta
Kežmarok na roky 2014 - 2020**

Aktualizácia k 31.03.2018

Obsah

1. ÚVOD	3
2. VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	4
2.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb	4
2.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných zákonov v sociálnej oblasti	4
3. ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SLUŽIEB	9
3.1 Opatrovateľská služba	9
3.2 Odfahčovacia služba	11
3.3 Terénna sociálna práca	11
3.4 Stravovanie dôchodcov	12
3.5 Denné centrum	13
3.6 Komunitné centrum	13
3.7 Zariadenie pre seniorov	14
3.8 Zariadenie opatrovateľskej služby	15
3.9 Nocľaháreň	16
3.10 Centrum sociálnych služieb – Prevádzka Kežmarok	16
3.11 Krízové stredisko	17
3.12 Social Servis, n.o.	18
3.13 Domček – detské centrum	19
3.14 ADOS Nádej, s.r.o.	19
3.15 Spišská katolícka charita, Mobilný hospic Charitas Kežmarok + ADOS	20
3.16 Regionálne združenie zdravotne postihnutých Prešovského kraja	20
3.17 Denné detské sanatórium	21
4. ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH A DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV	22
4.1 Obyvateľstvo mesta	22
4.2 Nezamestnanosť v meste a okrese Kežmarok	27
4.3 Štruktúra UoZ v meste Kežmarok	29
4.4 Sociálna situácia obyvateľov v okrese Kežmarok vrátane porovnania s PSK a SR	31
5. ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY	34
5.1 Dotazník pre prijímateľov sociálnej služby a občanov mesta	34
5.2 SWOT analýza pre oblasť sociálnych služieb	43
6. OPATRENIA, AKTIVITY A ČASOVÝ PLÁN KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	45
7. SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	52
8. ZÁVER	54

1. ÚVOD

Za účelom zabezpečenia dostupnosti kvalitných sociálnych služieb, ktoré rozsahom ako aj typom zodpovedajú potrebám obyvateľov daného územného celku sa v mnohých krajinách úspešne využívajú metódy komunitného plánovania.

Jednou z povinností obce a samosprávneho kraja je plánovať poskytovanie sociálnych služieb vo svojom územnom obvode. Vhodným nástrojom je práve komunitný plán (ďalej len KP) sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb.

Metódu komunitného plánovania je možné uplatňovať v rôznych oblastiach verejného života. Vo všeobecnosti ide o metódu plánovania za priamej účasti verejnosti, kedy sa za komunitu považujú tí, ktorých sa daná oblasť dotýka, resp. tí, ktorí budú služby v danej oblasti využívať.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb (ďalej len KPSS) je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí a mikroregiónov plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a boli v súlade s miestnymi špecifikami. Ide o otvorený proces, ktorého cieľom je naplňovať potreby občanov odkázaných na sociálnu pomoc prostredníctvom služieb, zabezpečovať zdroje (finančné a personálne) na jednotlivé druhy a formy sociálnych služieb a hľadať optimálne riešenia, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám ľudí.

Do procesu komunitného plánovania sú zapájaní všetci účastníci systému sociálnych služieb - zadávatelia, poskytovatelia, užívatelia a verejnosť, čo výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, nielen v procese plánovania, ale aj v procese rozhodovania, prípadne v spôsobe ich zabezpečovania.

Poslaním plánovania sociálnych, resp. iných služieb je zabezpečenie dostupných a kvalitných služieb, ktoré rešpektujú a zohľadňujú potreby ich užívateľov a reálnu potrebu občanov daného územia a to v súlade s ekonomickými možnosťami obcí, demografickým vývojom a prioritami sociálnej politiky kraja a štátu. Dôležitú úlohu v celom procese zohrávajú nielen občania, ktorých sa konkrétne formy služieb dotýkajú a ktorí ich aktívnym zapájaním sa do procesu komunitného plánovania môžu predurčovať, ale zároveň aj zadávatelia služieb, pretože od nich závisí aj úroveň uspokojovania dopytu po jednotlivých typoch služieb. Preto je veľmi dôležitá filozofia komunitného plánovania a jej pochopenie presadzovať hlavne na úrovni samospráv, nakoľko neplnia len úlohu zadávateľov služieb, ale aj garantov ich naplnenia v súlade s požiadavkami všetkých zainteresovaných subjektov komunitného plánovania.

2. VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálne služby sú dnes poskytované pomerne širokej skupine občanov – dôchodcom, osamelým rodičom, deťom, občanom s ťažkým zdravotným postihnutím, občanom bez prístrešia a pod. Ich význam spočíva predovšetkým v tom, že pomáhajú eliminovať rôzne negatívne spoločenské javy ako sú napr. rastúca chronicita ochorení, strata sebestačnosti, odkázanosť na pomoc iných fyzických osôb a pod.

2.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

Právo občana na poskytovanie sociálnych služieb zabezpečuje Všeobecná deklarácia ľudských práv, ktorá hovorí v článku 25 odsek 1 o tom, že každý má právo na takú životnú úroveň, ktorá by mohla zabezpečiť jeho zdravie a blahobyt, aj zdravie a blahobyt jeho rodiny, vrátane potravy, ošatenia, bývania, lekárskej starostlivosti a nevyhnutných sociálnych služieb, má právo na zabezpečenie v nezamestnanosti, v chorobe, pri pracovnej nespôsobilosti, pri ovdovení, v starobe alebo v ostatných prípadoch straty zárobkových možností, ktoré nastali okolnosťami nezávislými od jeho vôle. (Dodržiavanie ľudských práv pri poskytovaní sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb, 2001)

Ďalším dokumentom je Európska sociálna charta, ktorá zakotvuje ochranu sociálnych a hospodárskych práv v širokom rozmere a vytvára rámec pre budúci postup harmonizácie sociálnej politiky. Štát, ktorý ju podpísal, sa tak zaviazal, že cieľom jeho politiky je dosiahnutie podmienok, v ktorých môžu byť uplatňované napr. tieto práva: právo detí a mládeže na ochranu, právo na sociálnu a zdravotnú pomoc, právo na úžitok zo sociálnych služieb, právo rodiny na sociálnu, zákonnú a ekonomickú ochranu a právo telesne alebo duševne postihnutých osôb na odborný výcvik, rehabilitáciu a nové začlenenie do spoločnosti a pod.

Právo na poskytovanie sociálnych služieb zabezpečuje v Slovenskej republike predovšetkým Ústava Slovenskej republiky, ktorá v článku 39, odsek 1 a 2, zaručuje, že občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa a každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok. (Zákon NR SR č. 460/ 1992 Z. z. Ústava Slovenskej republiky)

Sociálne služby v modernej dobe nepredstavujú len pomoc starším osobám, ale sú dôležitou súčasťou bežného života a ich potreba neovplyvňuje len daných jedincov a ich rodinu, ale sociálne problémy a potreba ich riešenia ovplyvňujú celú spoločnosť.

2.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných zákonov v sociálnej oblasti

Zákon o sociálnych službách, ktorý bol schválený 30. októbra 2008 a účinnosť nadobudol 1. januára 2009 upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním služieb a priniesol viaceré zmeny a inovácie ako napr. väčšiu variabilitu sociálnych služieb, ktorá umožňuje poskytovať aj iné činnosti a kombinovať rôzne sociálne služby, aktivizáciu klienta prostredníctvom individuálneho rozvojového plánu – sociálne služby sú šité na mieru klienta, nové druhy sociálnych služieb a odborných činností, previazanosť zdravotnej a sociálnej starostlivosti, dohľad nad poskytovaním sociálnych

služieb, zvýšenie objektivity posudzovania odkázanosti na opatrovateľskú službu a odkázanosti na pomoc inej osoby a komunitné plánovanie.

Predmetom zákona je úprava právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Za sociálnu službu sa považuje odborná, obslužná a ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, pričom sa priamo upravuje aj ich účel a cieľ. Je ním riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie, ale aj prevencia vzniku takejto situácie, zachovanie, obnova alebo rozvoj schopností fyzickej osoby (ďalej len „FO“) byť samostatnou a nezávislou, aby sa mohla opätovne zaradiť do bežného života, je ním aj zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb FO, pomoc poskytovaná v krízových situáciách a prevencia pred sociálnym vylúčením, ktorá nie je samostatne upravená v zákone, ale je nevyhnutnou súčasťou každej sociálnej služby a taktiež je ním aj zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa. Obsahom definície nepriaznivej sociálnej situácie sú rôzne stavy, keď je FO z rôznych dôvodov ohrozená sociálnym vylúčením alebo je priamo vylúčená zo spoločnosti a bez pomoci nie je schopná riešiť svoje problémy. Z tejto definície je možné identifikovať cieľové skupiny, ktorým sa sociálne služby poskytujú. Ide napr. o ľudí, ktorí sa nachádzajú v hmotnej núdzi, osoby bez prístrešia, osoby so zdravotným postihnutím alebo vo vyššom veku, opatrovateľov, obe domáceho násillia a obchodovania s ľuďmi. Oproti predchádzajúcej právnej úprave sa sociálne služby nezameriavajú len na jednotlivca, ale aj na jeho rodinu, ba dokonca aj na komunitu.

Na účely zákona sa definuje zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb, a to na úrovni zabezpečenia ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, ktorú FO v takejto miere zaručuje Ústava Slovenskej republiky (čl. 39), ako sme už uviedli v predchádzajúcej kapitole. Krízovou sa rozumie taká sociálna situácia, keď je nevyhnutné poskytnúť FO príslušnú sociálnu službu bezodkladne, inak by mohlo dôjsť k ohrozeniu nielen jej zdravia alebo života, ale aj zdravia a života jej rodiny. Poskytovateľmi sociálnych služieb sú v súlade so zákonom obce, právnické osoby zriadené alebo založené obcou alebo vyšším územným celkom (verejní poskytovatelia sociálnych služieb) a iné právnické alebo fyzické osoby (neverejní poskytovatelia sociálnych služieb). Garantmi poskytnutia alebo zabezpečovania sociálnej služby fyzickej osobe sú obce a vyššie územné celky podľa ich delenej pôsobnosti ustanovenej zákonom o sociálnych službách, a to tak, že sociálnu službu poskytnú sami, resp. prostredníctvom právnickej osoby zriadenej alebo založenej obcou alebo vyšším územným celkom alebo následne u iného verejného alebo neverejného poskytovateľa sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby (tzv. štandardy kvality). Poskytovateľ je povinný napríklad vypracovať individuálny rozvojový plán klienta, dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a za účelom zvýšenia profesionality práce vypracovať a uskutočňovať program supervízie. Osobitne je upravená povinnosť zariadenia pri ochrane života a zdravia prijímateľa sociálnej služby t. j. vymedzuje situácie a podmienky, pri ktorých je možno použiť prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, ako aj postup pri ich použití.

Sociálne služby sú službami verejného záujmu a sú poskytované bez dosiahnutia zisku, avšak zákon umožňuje poskytovanie sociálnych služieb aj v rámci činností za účelom dosiahnutia zisku zo živnosti alebo podnikaním.

Druh, forma a rozsah poskytovania sociálnej služby sú určené podľa nepriaznivej sociálnej situácie a pri určitých sociálnych službách aj podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. Sociálne služby podľa druhu sú:

Sociálne služby krízovej intervencie:

- Terénna sociálna služby krízovej intervencie
- Nízkoprahové denné centrum
- Integrované centrum
- Komunitné centrum
- Nocľaháreň
- Útulok
- Domov na pol ceste
- Zariadenie núdzového bývania
- Nízkoprahová sociálna služby pre deti a rodinu

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi:

- Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa
- Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti
- Služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života
- Služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa
- Služba včasnej intervencie

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku:

- Zariadenie podporovaného bývania
- Zariadenie pre seniorov
- Zariadenie opatrovateľskej služby
- Rehabilitačné stredisko
- Domov sociálnych služieb
- Špecializované zariadenie
- Denný stacionár
- Domáca opatrovateľská služba
- Prepravná služba
- Sprievodcovská a predčitateľská služba
- Tlmočnická služba
- Sprostredkovanie tlmočnickej služby
- Sprostredkovania osobnej asistencie
- Požičiavanie pomôcok

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií:

- Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci
- Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií

Podporné služby:

- Odľahčovacia služba
- Pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností
- Poskytovanie sociálnej služby v dennom centre
- Podpora samostatného bývania
- Poskytovanie sociálnej služby v jedálni
- Poskytovanie sociálnej služby v práci
- Poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny

Zákon o sociálnych službách v § 80 taxatívne upravuje pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb a dáva obci tieto hlavné kompetencie a úlohy:

- **vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb** vo svojom územnom obvode,
- **utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,**
- **je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu** v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu a v konaniach o povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
- **vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,**
- **poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie** sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári, nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu, opatrovateľskej služby, prepravnej služby, odľahčovacej služby, pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa, terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- **poskytuje základné sociálne poradenstvo,**
- môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- uzatvára zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,
- poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
- vedie evidenciu posudkov a rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a evidenciu prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku,
- vydáva písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku s komunitným plánom sociálnych služieb.

V ustanoveniach § 82 a § 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní.

Podľa § 82:

- Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.
- Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.
- Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je zabezpečenie spolupráce subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

§ 83 hovorí o povinnosti obce vypracovať komunitný plán a o tom, čo má tento plán obsahovať. Obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode a s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode, a to na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

Obec je povinná predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb na verejnú diskusiu a zároveň je povinná predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb na schválenie obecnému zastupiteľstvu do šiestich mesiacov od zverejnenia národných priorít rozvoja sociálnych služieb.

Z Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 pre obec vyplýva:

Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity

- Zintenzívniť spoluprácu medzi zástupcami štátnej správy, regionálnej a lokálnej samosprávy a poskytovateľmi sociálnych služieb na podporu rozvoja služieb v komunite

Podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť

- Podporiť rozvoj existujúcich a nových sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s dôrazom na služby pre rodiny, ktoré sa starajú o člena odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluže
- Podporovať a budovať vybrané druhy terénnych, ambulantných sociálnych služieb

Podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrúvajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby

- Podporiť rozvoj a posilniť využívanie dostupných sociálnych služieb v obciach, ktoré majú priestorovo segregované lokality s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Zvyšovať kvalitu sociálnych služieb

3. ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SLUŽIEB

Najkomplexnejším poskytovateľom sociálnych služieb je mesto Kežmarok prostredníctvom Mestského úradu v rámci oddelenia sociálnych vecí. Mesto postupuje v tejto oblasti v zmysle platných zákonov, najmä zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov, zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých kompetencií na obce a zákona č. 305/2005 Z. z. sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.

Mesto Kežmarok v rozsahu svojej pôsobnosti fyzickej osobe, ktorá žiada o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a na základe výberu poskytovateľa sociálnej služby touto fyzickou osobou poskytne sociálnu službu, ak je zapísaná do registra poskytovateľov sociálnych služieb alebo zabezpečí poskytovanie sociálnej služby u poskytovateľa sociálnej služby zapísaného do registra.

Mesto Kežmarok na svojom území poskytuje alebo zabezpečuje *sociálne služby fyzickej osobe na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo dôchodkového veku*, a to sociálnu službu pobytovou formou v zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby, sociálnu službu ambulantnou formou v dennom stacionári, opatrovateľskú službu terénnou formou, *sociálne služby krízovej intervencie* v nocľahárni, *podpornú službu* – odľahčovaciu službu a sociálnu službu poskytovanú v dennom centre a ďalšie činnosti – donášku stravy, pranie a žehlenie.

V rámci oddelenia sociálnych vecí, mesto Kežmarok, vydáva posudok a rozhoduje o odkázanosti na sociálne služby v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu, uhrádza zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu, poskytuje finančný príspevok pri odkázanosti na pomoc inej osoby a finančný príspevok na prevádzku, kontroluje účelnosť využitia finančných príspevkov, vedie evidenciu posudkov a rozhodnutí o odkázanosti na sociálne služby a prijímateľov sociálnych služieb, poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky pomoci, spoločné stravovanie v jedálni pre dôchodcov, odporúča osobitného príjemcu na prídavky na dieťa, sociálne dávky, dôchodky, vedie databázu občanov bez prístrešia, vypracováva charakteristiky, ktoré si vyžiada oddelenie sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny a iné úkony vyplývajúce z úloh a činnosti oddelenia, vykonáva poradenskú a terénnu sociálnu prácu, poskytuje základné sociálne poradenstvo a špecializované sociálne poradenstvo, vypracováva a zverejňuje komunitný plán rozvoja sociálnych služieb a poskytuje štatistické údaje. Mesto je taktiež realizátorom malých obecných služieb (zákon o obecnom zriadení) a súčasne je zapojené do projektu v zmysle zákona o službách zamestnanosti – realizuje aktivačnú činnosť. Občania, ktorí sú zaradení do týchto služieb si zabezpečujú vyššiu životnú úroveň na základe aktivačného príspevku k dávke v hmotnej núdzi.

3.1 Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách.

Opatrovateľská služba je základnou terénnou sociálnou službou, ktorá sa v meste Kežmarok prednostne realizuje v domácom prostredí prijímateľa sociálnej služby a v Dome s opatrovateľskou službou na Baštovej ulici.

Dom s opatrovateľskou službou (ďalej len „DOS“) je v zmysle zákona č. 189/1992 Zb. o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a s bytovými náhradami v znení neskorších predpisov domom osobitného určenia, teda nie je zariadením sociálnej starostlivosti.

V DOS sa poskytuje ubytovanie a opatrovateľská služba obyvateľom mesta Kežmarok, ktorí poberajú starobný alebo invalidný dôchodok tak, aby si mohli aspoň čiastočne zabezpečiť svoje životné potreby pri zachovaní vlastného súkromia. DOS má k dispozícii 29 jednoizbových, 2 byty 3 - izbové a jeden 2 - izbový. Ku dňu 31.03.2018 je obsadených 28 bytov, pre klientov sú k dispozícii 3 jednoizbové byty a jeden 3 - izbový byt. V DOS je umiestnený 1 manželský pár, 6 mužov a 19 žien. K 31.03. 2018 sa poskytuje opatrovateľská služba pre 10 klientov prostredníctvom 7 opatrovateľiek, z toho jedna opatrovateľka na čiastočný úväzok zabezpečuje pranie a žehlenie osobnej bielizne a ostatnej bielizne pre nájomníkov DOS.

Opatrovateľská služba umožňuje riešenie sociálnej situácie v prirodzenom prostredí a v značnej miere odstraňuje pocit ohrozenia, dodáva klientovi pocit istoty, umožňuje žiť svoj život v doterajšom štandarde, a to aj pri miernej strate schopnosti sebaobsluhy. S poskytovanou opatrovateľskou službou podľa potrieb klienta sa odstráni sociálna núdza klienta len v nevyhnutnej miere a núti ho udržiavať si čo najvyššiu mieru sebaobsluhy. Taktiež umožňuje príbuzným klientov zotrvať v pracovnom procese, čím nie je ohrozený ich sociálny štandard ani osobné a osobnostné potreby.

Opatrovateľská služba sa vykonáva v pracovných dňoch v čase od 7 do 15 hodiny za úhradu 1,50 EUR / hod. a v čase od 15 do 23 hodiny za úhradu 2,50 EUR / hod., a to priamo v byte prijímateľa sociálnej služby a v rozsahu poskytovaných úkonov, ktoré si dohodne v zmluve o poskytovaní opatrovateľskej služby v súlade s posudkom o odkázanosti na sociálnu službu.

Mesto Kežmarok zabezpečuje opatrovateľskú službu prostredníctvom 26 kvalifikovaných opatrovateľiek, ktoré sú zamestnankyňami mesta a spolu opatrujú 39 osôb (údaje k termínu 31.03. 2018). Všeobecne záväzným nariadením mesta Kežmarok (ďalej len "VZN") č. 20/2015, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 3/2009 v znení VZN č. 7/2011, v znení Dodatku č. 1 o poskytovaní sociálnych služieb na území mesta Kežmarok s účinnosťou od 1. júla 2015 bola výška úhrady za opatrovateľskú službu v prvom časovom pásme od 7:00 do 15:00 hod. počas pracovných dní znížená zo sumy 2,50 Eur na sumu 1,5 Eur.

Následne od roku 2015 stúpol počet opatrovateľiek zo 17 na 26 a počet opatrovaných osôb z 33 na 42, vid' tabuľka 1.

Tab. 1 Prehľad o poskytovaní opatrovateľskej služby

Rok	Počet opatrovateľiek	Opatrované osoby
2015	17	33
2016	22	33
2017	26	42

Zdroj: MsÚ Kežmarok

Počet opatrovateľiek sa mení v závislosti od počtu žiadostí klientov o poskytovanie opatrovateľskej služby, respektíve od ukončenia poskytovania opatrovateľskej služby (opatrovateľka sa buď prijme do pracovného pomeru alebo sa pracovný pomer ukončí).

Opatrovateľská služba, jej poskytovanie, spôsob platenia úhrady a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu upravuje VZN č. 1/2018, ktorým sa mení VZN č. 3/2009 o poskytovaní sociálnych služieb na území mesta Kežmarok v znení VZN č. 7/2011, v znení dodatku č.1 a v znení VZN č. 20/2015.

Prešovský samosprávny kraj, príslušný na konanie podľa § 81 písm. p) zákona NR SR č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vykonal od 01.07. 1999 zápis Mesta Kežmarok v registri poskytovateľov sociálnych služieb – opatrovateľská služba.

3.2 Odľahčovacia služba

Odľahčovacia služba je podporná sociálna služba, poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím podľa zákona č. 447/2008 Z.z., ktorou sa poskytuje fyzickej osobe sociálna služba počas obdobia, v ktorom fyzická osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať.

Mesto Kežmarok poskytuje odľahčovaciu službu na celé dni, najviac 30 dní v kalendárnom roku fyzickej osobe

- a) v pracovných dňoch najmenej 12 hodín denne formou opatrovateľskej služby v domácnosti
- b) viac ako 12 hodín denne a mimo pracovných dní v Zariadení pre seniorov v Kežmarku.

Fyzická osoba, ktorá opatruje má možnosť čerpať si voľno aj po jednotlivých dňoch, nie však po hodinách. Aj časť dňa sa považuje za celý deň.

Odľahčovacia služba sa poskytuje na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby o poskytnutie tejto služby a fyzická osoba je povinná doručiť ju mestu najmenej 14 dní pred dňom začatia poskytovania tejto služby.

Odľahčovacia služba, jej poskytovanie, spôsob platenia úhrady a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu upravuje VZN č. 3/2009 o poskytovaní sociálnych služieb na území mesta Kežmarok v znení VZN č. 7/2011, VZN č. 20/2015, VZN č. 1/2018 a dodatku č.1.

Tab. 2 Prehľad o poskytovaní odľahčovacej služby

rok	2013	2014	2015	2016	2017
počet	1	0	4	0	1

Zdroj: MsÚ Kežmarok

3.3 Terénna sociálna práca

V meste Kežmarok vykonáva terénny sociálny pracovník (ďalej TSP) a jeho asistent (ďalej ATSP) svoju profesiu od júla 2005, prostredníctvom projektov „Komunitná sociálna práca v meste Kežmarok“, „Eliminácia negatívnych javov a zlepšenie kvality života občanov ohrozených sociálnym vylúčením v Kežmarku“, "Národného projektu TSP" a od júla 2017 prostredníctvom projektu Terénnej sociálnej práce a terénnej práce.

K termínu 01. júla 2017 je v pracovnom pomere 1 terénna sociálna pracovníčka a 2 terénne pracovníčky, ktorí v súčasnej dobe pracujú okrem iných klientov (prevažne problémové rodiny majúce existenčné problémy, osoby z vylúčených komunít, zdravotne postihnuté osoby a pod.) aj s 23 občanmi bez prístrešia (údaj k 31.03. 2018).

Terénna sociálna práca spočíva v poskytovaní intervencií jednotlivým klientom resp. viacerým klientom (rozhovor s klientom, sprevádzanie klienta do jednotlivých inštitúcií a pod.), intervencií zameraných na zvyšovanie zamestnanosti (spolupráca s ÚPSVaR a inými organizáciami za účelom sprostredkovania práce, brigády a pod., pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, dávok štátnej sociálnej podpory, dávky v hmotnej núdzi, jej príspevkov

a pod.), intervencií zameraných na oblasť bývania (dohodnutie splátkových kalendárov), intervencií zameraných na oblasť zdravia (spolupráca s lekármi, zdravotníckymi zariadeniami, podpora klientov k zodpovednému prístupu k svojmu zdraviu a zdraviu svojich detí), intervencií zameraných na oblasť a prevenciu sociálno - patologických javov (kriminalita, záškoláctvo, poruchy správania, zanedbávanie starostlivosti o výchovu detí, domáce násilie, drogová závislosť, alkoholizmus, gamblerstvo, úžerníctvo a pod.) a ďalšie iné vyššie neuvedené intervencie. Štatistika o počte poskytnutých intervencií sa vykonáva od marca 2012. Priemerný mesačný počet poskytnutých intervencií v roku 2015 bol v počte 147, v roku 2016 v počte 123 a v roku 2017 v počte 161. Za mesiace január až marec 2018 je priemerný mesačný počet poskytnutých intervencií v počte 231 (viď tabuľka 3).

Tab. 3 Prehľad o poskytovaní intervencií v jednotlivých mesiacoch

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	229	234	260	140	108	126	119	103	122	157	80	80
2016	130	150	90	137	152	98	105	126	130	134	128	98
2017	150	130	98	110	120	98	206	221	212	196	238	155
2018	262	233	200									

Zdroj: MsÚ Kežmarok

3.4 Stravovanie dôchodcov

Občanovi s trvalým pobytom v meste Kežmarok, ktorý sa ocitol v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo dôchodkového veku, zabezpečí mesto Kežmarok na základe jeho písomnej žiadosti donášku stravy (obeda) do domácnosti. Stravovanie je zabezpečené priamo v jedálni Zariadenia pre seniorov a Zariadenia opatrovateľskej služby v Kežmarku alebo donáškou v obedároch priamo do bytov obyvateľom, u ktorých si to vyžaduje zdravotný stav.

Príspevok mesta pri poskytovaní sociálnej služby v jedálni sa podľa príjmu určuje v troch príjmových pásmach podľa príjmu (výšky dôchodku) jednotlivca alebo dvojice. Výšku príspevku mesta na stravovanie, jeho poskytovanie, spôsob platenia úhrady a podmienky platenia úhrady upravuje VZN č. 3/2009 o poskytovaní sociálnych služieb na území mesta Kežmarok v znení VZN č. 7/2011, VZN č. 20/2015, VZN č. 1/2018 a dodatku č.1.

V roku 2016 sa priemerne mesačne stravovalo 75 stravníkov, v roku 2017 už 93 stravníkov a v mesiacoch január až marec 2018 dosiahol priemerný mesačný počet stravníkov počet 117(viď tabuľka 4).

Tab. 4 Počet stravníkov (údaj k 31.03. 2018)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2016	78	78	78	78	78	70	70	70	70	77	76	76
2017	78	83	84	85	94	92	92	91	101	103	104	104
2018	109	125	118									

Zdroj: MsÚ Kežmarok

Od mája 2017 sa poskytuje dovoz obedov počas pracovných dní. V roku 2016 sa priemerne mesačne donieslo 23 obedov, v roku 2017 už 31 obedov a v mesiacoch január až marec 2018 dosiahol priemerný mesačný dovoz obedov hodnotu 47 (viď tabuľka 5).

Tab. 5 Donáška obedov (údaj k 31.03. 2018)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2016	23	26	23	24	21	20	22	23	24	25	23	22
2017	24	25	28	27	28	29	31	36	36	36	37	37
2018	40	48	52									

Zdroj: MsÚ Kežmarok

3.5 Denné centrum

Kontaktná osoba: JUDr. Jana Trautmanová

Adresa: Martina Lányiho 3

Telefón: 052/ 4660 213

E – mail: jana.trautmanova@kezmarok.sk

Web: www.kezmarok.sk

Kapacita zariadenia: 120

Druh poskytovanej sociálnej služby: denné centrum

Denné centrum na ulici Martina Lányiho 3 združuje dva kluby – Klub dôchodcov Kežmarok a Združenie kresťanských seniorov Kežmarok, spolu s počtom členov 166 (údaj k 31.12. 2017). Slúži na uspokojovanie kultúrnych a spoločenských záujmov seniorov. Denné centrum je financované z rozpočtu mesta a zároveň hospodári so svojimi členskými príspevkami. Mesto uhrádza všetky náklady spojené s prevádzkou centra.

Denné centrum je určené pre voľnočasové aktivity seniorov nášho mesta, medzi ktoré patria spoločenské akcie a poznávacie zájazdy, hranie kariet, čítanie, ručné práce, posedenia pri rôznych príležitostiach, ktoré sú spojené s kultúrnym programom. Niekoľkokrát v roku sa v klube organizujú prednášky so zameraním na zdravotnú a sociálnu prevenciu a pod. Denné centrum je využívané seniormi 3 krát v týždni v popoludňajších hodinách a 1 krát v týždni v dopoludňajších hodinách. Priestory v klube využívajú v priebehu roka aj iné organizácie, a to na základe žiadostí podľa svojich požiadaviek (napr. Regionálne združenie zdravotne postihnutých Prešovského kraja, Únia žien Slovenska, Klub filatelistov, Zväz záhradkárov a pod.).

Prešovský samosprávny kraj, príslušný na konanie podľa § 81 písm. p) zákona NR SR č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vykonal od 29.07.2015 zápis Mesta Kežmarok v registri poskytovateľov sociálnych služieb – Denné centrum.

Na území mesta taktiež pôsobí neverejný poskytovateľ denného centra SocialServis, n.o., ktorý má vytvorené podmienky pre poskytovanie sociálnej služby pre jednu fyzickú osobu.

3.6 Komunitné centrum

Kontaktná osoba: Mgr. Daniela Koršňáková

Adresa: Kostolné námestie 1297/6

Telefón: 052/ 4660 204

E – mail: daniela.korsnakova@kezmarok.sk

Web: www.kezmarok.sk

Kapacita zariadenia: 15

Druh poskytovanej sociálnej služby: komunitné centrum

V meste Kežmarok pôsobí jedno komunitné centrum, ktoré patrí do pôsobnosti mesta. Činnosť komunitného centra zabezpečuje oddelenie sociálnych vecí Mestského úradu Kežmarok. V súčasnosti je z dôvodu vyst'ahovania väčšieho počtu sociálne slabších rodín z centra mesta, s ktorými sa v minulosti prevažne pracovalo centrum zamerané najmä na charitatívnu činnosť. Sociálne zariadenie je financované z rozpočtu mesta.

Prešovský samosprávny kraj, príslušný na konanie podľa § 81 písm. p) zákona NR SR č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vykonal od 02.09. 2014 zápis Mesta Kežmarok v registri poskytovateľov sociálnych služieb – Komunitné centrum.

3.7 Zariadenie pre seniorov

Kontaktná osoba: Mgr. Marcela Ištocyová

Adresa: Vyšný mlyn 1433/13

Telefón: 052/ 452 3544, 452 3974, 428 6440

E – mail: riaditel@zpskk.sk

Web: www.zpskk.sk

Kapacita zariadenia: 135 (od 1.1. 2014 kapacita zariadenia 115)

Druh poskytovanej sociálnej služby: zariadenie pre seniorov

Zariadenie pre seniorov v Kežmarku (ďalej len "ZpS") je sociálne zariadenie zriadené mestom Kežmarok ako jeho rozpočtová organizácia. V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa prílohy č.3 zákona o sociálnych službách alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

V ZpS v Kežmarku sa v súlade s § 16 až § 18 a § 35 ods. 2 zákona o sociálnych službách poskytujú:

➤ **odborné činnosti**

- a) pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby
- b) sociálne poradenstvo
- c) sociálna rehabilitácia
- d) ošetrovateľská starostlivosť

➤ **obslužné činnosti**

- a) ubytovanie
- b) stravovanie
- c) upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva

➤ **ďalšie činnosti**

- a) osobné vybavenie vrátane používania vlastných elektrospotrebičov
- b) utváranie podmienok na úschovu cenných vecí
- c) utváranie podmienok na záujmovú činnosť.

Vzhľadom k tomu, že kapacita ZpS v Kežmarku je 115 klientov, môžeme na základe tabuľky 6 konštatovať, že kapacita ZpS je dlhodobou naplnená takmer na 90%, resp. je priemerne ročne naplnená, a to v roku 2016 na 87,27%, v roku 2017 na 87,91% a v mesiacoch január až marec 2018 na 84,93 %. Nenaplnenie kapacity ZpS súvisí s nedostatkom bezbariérových izieb, po ktorých je v súčasnosti najväčší dopyt a s postupným znižovaním počtu izieb v dôsledku rekonštrukcie. K 31.03.2018 eviduje v poradovníku ZpS 16 záujemcov o poskytovanie sociálnej služby.

Tab. 6 Počet klientov ZpS za jednotlivé mesiace

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2015	96	97	98	98	95	96	95	93	96	97	98	99
2016	97	98	99	101	98	102	100	102	101	102	99	100
2017	101	99	98	99	102	103	104	104	104	101	100	100

Zdroj: MsÚ Kežmarok

Poskytovanie sociálnej služby v ZpS, spôsob a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu upravuje VZN č. 2/2017, ktorým sa určuje suma úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a platenia úhrady za poskytovanie sociálnej služby v Zariadení pre seniorov a Zariadení opatrovateľskej služby.

Sociálne zariadenie je financované z úhrad od prijímateľov sociálnych služieb za poskytované služby, finančného príspevku Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, darov a kapitálových investícií zriaďovateľa (z rozpočtu mesta).

Prešovský samosprávny kraj, príslušný na konanie podľa § 81 písm. p) zákona NR SR č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vykonal od 17.12. 2009 zápis zariadenia v registri poskytovateľov sociálnych služieb – zariadenie pre seniorov.

3.8 Zariadenie opatrovateľskej služby

Kontaktná osoba: Mgr. Marcela Ištocyová

Adresa: Vyšný mlyn 1433/13

Telefón: 052/ 452 3544, 452 3974, 428 6440

E – mail: riaditel@zpskk.sk

Web: www.zpskk.sk

Kapacita zariadenia: 20

Druh poskytovanej sociálnej služby: zariadenie opatrovateľskej služby

Zariadenie opatrovateľskej služby v Kežmarku (ďalej ZOS) je sociálne zariadenie zriadené mestom Kežmarok ako jeho rozpočtová organizácia. V ZOS mesto poskytuje na základe právoplatného rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu, sociálnu službu na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.

Zariadenie poskytuje **odborné činnosti** (pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia a ošetrovateľská starostlivosť), **obslužné činnosti** (ubytovanie, stravovanie a upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva) a **ďalšie činnosti** (utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí a záujmová činnosť).

Na základe tabuľky 7 konštatujeme, že sa kapacita zariadenia postupne od roku 2015 zvyšuje. Vyťaženosť zariadenia bola roku 2016 na 67,90%, v roku 2017 na 77,75% a v mesiacoch január až marec 2018 dosiahla úroveň 88,33 %.

Tab. 7 Počet klientov ZOS za jednotlivé mesiace

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2015	4	4	4	4	4	4	4	5	6	7	9	11
2016	11	11	11	12	12	12	13	14	12	12	12	13
2017	13	14	15	16	17	17	15	15	15	16	16	17

Zdroj: MsÚ Kežmarok

Poskytovanie sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby, spôsob a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu upravuje VZN č. 2/2017, ktorým sa určuje suma úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a platenia úhrady za poskytovanie sociálnej služby v Zariadení pre seniorov a Zariadení opatrovateľskej služby.

Sociálne zariadenie je financované z úhrad od prijímateľov sociálnych služieb za poskytované služby, finančného príspevku Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, darov a kapitálových investícií zriaďovateľa (z rozpočtu mesta).

Prešovský samosprávny kraj, príslušný na konanie podľa § 81 písm. p) zákona NR SR č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vykonal od 01.01. 2014 zápis zariadenia v registri poskytovateľov sociálnych služieb – zariadenie opatrovateľskej služby.

3.9 Nocľaháreň

Kontaktná osoba: JUDr. Jana Trautmanová

Adresa: Slavkovská ulica 2519/47 A

Telefón: 052/ 4660 213

E – mail: jana.trautmanova@kezmarok.sk

Kapacita zariadenia: 16

Druh poskytovanej sociálnej služby: nocľaháreň

Mesto Kežmarok poskytuje od roku 2014 občanom bez prístrešia, ktorí sa nachádzajú na území mesta, sociálne služby a ubytovanie poskytnutím prístrešia na účel prenocovania na Slavkovskej ulici v novozriadenej nocľahárni, v ktorej sú zároveň utvorené podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny a podmienky na výdaj stravy alebo výdaj potravín.

Podmienky na základe ktorých mesto Kežmarok pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti zabezpečuje sociálne služby v nocľahárni upravuje VZN č. 13 /2015, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 5/2013 o poskytnutí ubytovania občanom bez prístrešia v nocľahárni.

Sociálne zariadenie je financované z úhrad od prijímateľov sociálnych služieb za poskytované služby, finančného príspevku Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a z rozpočtu mesta.

Prešovský samosprávny kraj, príslušný na konanie podľa § 81 písm. p) zákona NR SR č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vykonal od 01.06. 2014 zápis zariadenia v registri poskytovateľov sociálnych služieb – nocľaháreň.

3.10 Centrum sociálnych služieb – Prevádzka Kežmarok

Kontaktná osoba: Mgr. Daniela Pichnarčíková – poverená riadením

Adresa: Pod lesom 6

Telefón: 052/ 7895096, 052/ 4566275, 0904/ 470252

E – mail: riaditel@dss-lubica.vucpo.sk, dsslubica@mail.t-com.sk

Web: www.csskezmarok.sk

Kapacita zariadenia: 20 / 5

Druh poskytovanej sociálnej služby: domov sociálnych služieb / včasná intervencia

Centrum sociálnych služieb je zariadenie poskytujúce sociálne služby ambulatnou formou – prevádzka Kežmarok a celoročnou pobytovou formou – prevádzka Ľubica, fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, alebo fyzickej osobe, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č. 3 citovaného zákona.

Centrum sociálnych služieb zabezpečuje alebo utvára podmienky na vykonávanie **odborných činností** - základné sociálne poradenstvo, pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, pomoc pri dôslednom uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť a pracovná terapia, **obslužných činností** – ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne **a ďalších činností, a to pri uzatváraní podmienok** na poskytovanie nevyhnutného ošatenia a obuvi, úschovu cenných vecí, vzdelávanie a záujmovú činnosť **a pri poskytovaní** osobného vybavenia, nevyhnutného ošatenia a obuvi, prepravy, požičiavaní pomôcok a zabezpečení záujmovej činnosti.

Od augusta 2016 poskytuje centrum ambulatnou formou službu včasnej intervencie dieťaťu do siedmich rokov jeho veku, ak je jeho vývoj ohrozený z dôvodu zdravotného postihnutia a rodine tohto dieťaťa. V rámci služby včasnej intervencie poskytuje špecializované sociálne poradenstvo a sociálnu rehabilitáciu a vykonáva stimuláciu komplexného vývinu dieťaťa so zdravotným postihnutím, preventívnu aktivitu a komunitnú rehabilitáciu.

3.11 Krízové stredisko

Kontaktná osoba: PaedDr. Ján Klein – poverený zastupovaním počas MD

Adresa: Starý trh 38

Telefón: 052/ 4522785, 0903/ 124594

E – mail: ks@csskezmarok.sk

Web: www.csskezmarok.sk

Kapacita zariadenia: 14

Druh poskytovanej sociálnej služby: domov sociálnych služieb - krízové stredisko

V krízovom stredisku sa poskytuje starostlivosť deťom od 0 roka do 18 rokov veku dieťaťa podľa Všeobecného záväzného nariadenia Prešovského samosprávneho kraja (ďalej PSK) č. 21/2010 o podmienkach poskytovania sociálnych služieb, určení sumy úhrady, spôsobe jej určenia a platenia a výkone opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadeniach sociálnych služieb a v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Krízové stredisko vykonáva svoju činnosť pobytovou a ambulatnou formou. Pri pobytovej forme poskytuje stravovanie, bývanie a obslužné činnosti. Ďalej poskytuje záujmovú činnosť, liečebno - výchovnú starostlivosť, kultúrnu činnosť a rekreačnú činnosť.

Krízové stredisko vykonáva sociálnu prácu, odbornú diagnostiku, pomoc na zvládnutie krízy, špeciálne sociálne poradenstvo, výchovu, pomoc pri príprave na školské vyučovanie, liečebno – výchovnú starostlivosť, psychologickú starostlivosť, záujmovú činnosť, zdravotnú starostlivosť, vzdelávanie a prípravu na povolanie, bývanie, stravovanie, obslužné činnosti.

V krízovom stredisku sa vykonávajú odborné činnosti:

- vyhľadávacia činnosť klientov v krízovej situácii v spolupráci s ÚPSVaR Kežmarok, St. Ľubovňa, Poprad,
- krízová intervencia – riešenie konkrétneho problému klienta

- pomoc pri adaptácii klienta v KS – spolupráca so školou
- odborná diagnostika klientov
- sociálne poradenstvo
- psychologická starostlivosť a terapeutická činnosť poskytovaná na základe dohody a dlhodobej spolupráce s klinickým psychológom– vstupné vyšetrenia pri prijíme klienta s diagnostikovaním a kontrolné vyšetrenia, Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Kežmarok
- sociálna práca s využitím a aplikáciou jednotlivých metód a techník pozorovania, rozhovoru, anamnézy, analýzy správ resp. posudkov odborníkov
- spolupráca s rodinou – v záujme vrátenie klienta do domáceho prostredia
- vedenie agendy spojenej s činnosťou sociálno-pedagogického úseku

Ambulantná forma činnosti krízového strediska je zameraná na primárnu, sekundárnu a terciárnu prevenciu, čiže predchádzanie a zabraňovanie príčinám vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického alebo sociálneho vývinu dieťaťa. Ambulantnú starostlivosť poskytuje krízové stredisko od roku 2006. Rozbehnutiu tejto formy činnosti predchádzali prieskumy a podanie informácií o ambulantnej činnosti na základných školách v Kežmarku, ako aj terénna sociálna práca v spolupráci s ÚPSVaR v Kežmarku, oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v okolitých obciach a rómskych osadách s cieľom podchytiť vytypované ohrozené deti.

Krízové stredisko navštevujú ambulantne najmä deti, ktoré boli v minulosti umiestnené v krízovom stredisku a následne zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov alebo príbuzných osôb. Deti sa zúčastňujú skupinovej terapie zameranej na prevenciu sociálno-patologických javov, sebaoznávanie, empatiu, asertívne správanie, rozvíjanie sociálnych zručností, jednotlivých druhov terapií a kultúrno-športových podujatí.

Tímovou prácou sociálnych pracovníkov, špeciálneho pedagóga a ďalších vychovávateľov sa zabezpečujú v zariadení kvalitné sociálne služby a zmierňuje sa dopad nepriaznivej sociálnej a životnej situácie detí a klientov.

3.12 Social Servis, n.o.

Kontaktná osoba: Mgr. Iveta Kolesárová

Adresa: Nová 437/7

Adresa poskytovania služby: Tvarožnianska 2490/16

Telefón: 0905 270 802

E – mail: socialservis.kezmarok@gmail.com

Kapacita zariadenia: 7 klientov pre denný stacionár a 1 klient pre denné centrum

Druh poskytovanej sociálnej služby: denné centrum, denný stacionár a sprostredkovanie osobnej asistencie

Social Servis, n.o. je sociálne zariadenie pre deti, mladých dospelých, seniorov, ťažko zdravotne postihnutých, ľudí s fyzickým a mentálnym hendikepom a ľudí s duševným ochorením. Zariadenie poskytuje v pracovných dňoch v čase od 07:00 - 15:30 hod. (v prípade potreby individuálne) pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, stravovanie a zabezpečuje pracovnú terapiu a záujmovú činnosť v rámci ktorej sa strieda arteterapia, muzikoterapia, biblioterapia a pohybovo – relaxačné aktivity.

Sociálne zariadenie je financované z úhrad od prijímateľov sociálnych služieb za poskytované služby, finančného príspevku Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, finančného príspevku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok (mzda cez projekt) a z podielu zaplatenej dane (2% z dane).

Tab. 8 Počet klientov denného stacionára za jednotlivé mesiace

Počet klientov Social Servis, n.o.													Priemerný mesačný počet klientov
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
2015	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
2016	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
2017	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7	6,6

Zdroj: MsÚ Kežmarok

Prešovský samosprávny kraj, príslušný na konanie podľa § 81 písm. p) zákona NR SR č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vykonal od 30.07. 2012 zápis zariadenia v registri poskytovateľov sociálnych služieb – denný stacionár a denné centrum.

3.13 Domček – detské centrum

Kontaktná osoba: PaedDr. Eva Selnekovičová

Adresa prevádzky: Starý trh 71

Telefón: 0911/ 448665

E – mail: info@domcekdc.sk

Web: www.domcekdc.sk

Kapacita zariadenia: 12

Druh poskytovanej sociálnej služby: zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

Domček je súkromné detské centrum, ktoré poskytuje komplexnú nadštandardnú starostlivosť o deti, prednostne vo veku od 18 mesiacov do 3 rokov. Ponúka vysokú kvalitu a progresívnu starostlivosť o dieťa, rešpektovanie individuality dieťaťa, pravidelný pohyb a hry na vlastnom ihrisku a v blízkom parku, hravé učenie, pozitívnu rodinnú atmosféru, kvalitnú stravu, korektné vzťahy s rodičmi, Basic English a logopedickú starostlivosť. V podvečerných hodinách a počas víkendov poskytuje kurzy a prednášky pre rodičov zamerané na starostlivosť o dieťa a tvorivé dielne pre rodičov a deti.

V meste Kežmarok poskytujú sociálne služby pre občanov so zdravotným postihnutím nasledovné zariadenia a občianske združenia v kombinácii so zdravotníckou starostlivosťou:

3.14 ADOS Nádej, s.r.o.

Kontaktná osoba: Emília Kubalová

Adresa: Suchá hora 22

Adresa poskytovania služby: Hviezdoslavova 27

Telefón: 052/ 778 1849 (v čase medzi 7:00 - 8:00 a 13:30 - 15:30 hod.)

E – mail: adosnadej@t-com.sk

ADOS Nádej je súčasťou primárnej zdravotnej starostlivosti a patrí do siete zdravotníckych zariadení, ktoré poskytuje služby mesačne pre 30 až 40 klientov z okresu Kežmarok. Poskytuje komplexnú odbornú ošetrovateľskú bio - psycho - sociálnu starostlivosť o klienta, rodiny, skupiny v prirodzenom sociálnom prostredí. Do náplne činnosti patrí

starostlivosť o základné životné funkcie, aplikácia liekov, ošetrovanie rán, ošetrovateľská rehabilitácia, odber materiálu na vyšetrenia, zdravotná výchova a poradenstvo. Starostlivosť zabezpečuje 1 ošetrovateľ a 3 zdravotné sestry (z toho 2 s ukončeným vysokoškolským vzdelaním I. stupňa a so špecializáciou pre komunitnú starostlivosť).

3.15 Spišská katolícka charita, Mobilný hospic Charitas Kežmarok + ADOS

Kontaktná osoba: PhDr. Katarína Budzáková

Adresa: Tvarožnianska 2490/16

Adresa poskytovania služby: v prirodzenom prostredí klientov

Telefón: 052/45 24 980, 0904 501 419

E – mail: katarina.budzakova@caritas.sk

Agentúra je súčasťou primárnej zdravotnej starostlivosti a patrí do siete zdravotníckych zariadení, poskytuje služby mesačne pre 60 až 70 klientov v regióne mesta Kežmarok. Medzi služby, ktoré poskytuje patrí:

- holistické (celostné) sprevádzanie a pomoc terminálne chorým a ich blízkym v domácom prostredí v modeli štyroch dimenzii kvality života: **fyziická (bio)**: mobilita, schopnosť komunikácie, funkčné parametre, neprítomnosť bolesti, **psychická (psycho)**: pocit zdravia, radosť, neprítomnosť strachu, vyrovnanosť, **sociálna (socio)**: rodinná situácia, okruh priateľov, ekonomické aspekty, pracovné miesto, **duchovná (spirito)**: zmysel života, ciele, hodnoty, metafyzicko-náboženské vzťahy. Zahŕňa životný úsek „ante finem“ – „prae finem“ (pred smrťou), „in fine“ (pri smrti) a „post finem“ (po smrti)
- ošetrovateľskú sesterskú prax v domácom prostredí klienta najmä dlhodobo chorého po ukončení hospitalizácie a v rekonvalescencii
- zdravotnícku prax pôrodných asistentiek v domácom prostredí
- pediatrickú ošetrovateľskú starostlivosť
- rehabilitáciu
- pomôcky technického vybavenia pre zlepšenie kvality života a odborných výkonov a monitorovanie zdravotného stavu klienta

3.16 Regionálne združenie zdravotne postihnutých Prešovského kraja

Kontaktná osoba: Oľga Vilčeková

Adresa: Priekopa 13

Telefón: 0903 382 185

E – mail: aglo@centrum.sk

Hlavnou činnosťou združenia je sociálne poradenstvo pre zdravotne postihnutých občanov a vyhľadávacia činnosť v rámci základných organizácií. V spolupráci s Klubom dôchodcov v Kežmarku poskytuje sociálne poradenstvo hlavne pre občanov mesta Kežmarok. Združenie má 72 členov, z toho 10 detí (údaj k 31.03.2018). Pravidelne organizuje záujmovú činnosť ako napr. plesy, výtvarné súťaže pre zdravotne postihnuté deti, oslavy na Deň matiek, poznávacie zájazdy, vlastné rekondičné pobyty a pod.

Členovia združenia sa stretávajú každý prvý piatok v mesiaci v Dennom centre - Klub dôchodcov v Kežmarku v čase od 15:00 - 17:00 hod. a každú stredu je v kancelárii na

prízemí ÚPSVaR v Kežmarku poskytované bezplatné sociálne poradenstvo pre zdravotne postihnutých občanov.

Okrem vyššie spomenutých združení pôsobí na území mesta Denné detské sanatórium. Ide o zdravotnícke zariadenie, ktorého časť je financovaná zo zdravotných poisťovní a časť - špeciálna materská škola je financovaná Ministerstvom školstva SR.

3.17 Denné detské sanatórium

Kontaktná osoba: PhDr. Terézia Semaňáková, PhD.

Adresa: Záhradná 2

Telefón: 052/452 3443

E – mail: dds-kk@stonline.sk

Kapacita zariadenia: 36 detí (špeciálna materská škola) a 14 detí (detský stacionár)

Denné detské sanatórium patrí do siete neštátnych zdravotníckych zariadení, ktoré poskytuje zdravotnícku starostlivosť. Prevádzkuje ambulanciu fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie a taktiež súkromnú materskú školu pri zdravotníckom zariadení. Organizačné zložky Denného detského sanatória sú:

- ambulancia FBLR,
- detský stacionár,
- špeciálna materská škola,
- sociálna prevencia a sociálne poradenstvo zamerané na prácu s deťmi so zdravotným znevýhodnením,
- klinická psychologická ambulancia.

Súčasťou aktivít zariadenia zameraných najmä na komunikáciu s verejnosťou je existencia občianskeho združenia (ďalej OZ) - Združenie na pomoc telesne a mentálne postihnutým "Pomoc v živote" v Kežmarku. OZ je založené odborníkmi, rodičmi detí s rôznym druhom a stupňom zdravotného znevýhodnenia a sympatizantmi, ktorí sa rozhodli rôznou mierou osobnej iniciatívy prispieť a prispievať k zlepšovaniu kvality života ľudí so zdravotným znevýhodnením. Hlavné ciele OZ:

- zabezpečenie zdravého vývinu osobnosti detí so zdravotným znevýhodnením podľa programu včasnej intervencie,
- rôzne intervencie u detí so zdravotným znevýhodnením na prekonávanie vlastných bariér v rámci svojich možností,
- rozširovanie a prehľbovanie informovanosti rodičov, ich najbližšieho okolia a širšej verejnosti, ktorá je zameraná na odstraňovanie bariér v živote osôb dotknutých zdravotným znevýhodnením.

4. ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH A DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV

Najzávažnejším dôsledkom súčasného demografického vývoja je zrýchľujúci sa proces starnutia obyvateľstva. Podľa prognózy priemerný vek obyvateľstva presiahne už v roku 2015 hodnotu 40 rokov a do roku 2025 sa priblíži k hodnote 43 rokov. Za obdobie 2007 – 2025 sa podľa odhadu priemerný vek zvýši o 4,6 rokov (12,1 %).

Nepriaznivý vývoj vo vekovej štruktúre obyvateľstva na Slovensku, ako aj narušovanie sociálnych vzťahov v rámci rodiny, vyvíja tlak na sociálny systém na národnej úrovni a zvyšuje potrebu rozširovania rôznych foriem sociálnej pomoci na úrovni samospráv. To so sebou prináša riziko zvyšovania verejných výdavkov a potrebu zriadenia zariadení sociálnych služieb, ktoré budú schopné pokryť dopyt zo strany občanov.

4.1 Obyvateľstvo mesta

Ako môžeme vyčítať z tabuľky 9 v rokoch 2006 až 2012 mierne klesá počet občanov mesta Kežmarok. Tento pokles nie je spôsobený prirodzeným úbytkom, ale ako vyplýva z tabuľky záporným saldóm migrácie. V období siedmich rokov môžeme ďalej sledovať udržaný prirodzený prírastok, nakoľko natalita v celom sledovanom období prevyšuje mortalitu. Počet sobášov vykazuje neustály vzrastajúci trend, no na druhej strane vzostup vykazuje aj počet rozvodov, hoci miera rozvodovosti je v porovnaní s celoslovenským priemerom stále nižšia.

Tab. 9 Demografické údaje obyvateľstva mesta Kežmarok k 31. 12.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvateľov	17 005	17 013	16 995	16 902	16 7892	16 843	16 774
Muži	8 193	8 148	8 142	8 103	8 031	8 115	8 094
Ženy	8 912	8 865	8 853	8 799	8 758	8 728	8 680
Natalita	180	163	195	179	195	173	158
Mortalita	164	157	168	167	155	153	153
Prihlásený na trvalý pobyt	210	188	225	165	152	189	177
Odhlásený z trvalého pobytu	346	329	287	321	332	275	286
Počet sobášov	140	151	164	178	105	159	143
Počet rozvodov	8	10	10	42	41	53	42

Zdroj: Štatistický úrad SR a Matričný úrad mesta Kežmarok

V rokoch 2015 až 2017 stále zaznamenávame klesajúci trend počtu občanov mesta, populácia žien stále prevyšuje populáciu mužov. Taktiež je udržaný prirodzený prírastok avšak počet odhlásených občanov z trvalého pobytu prevyšuje nad prihlásenými občanmi.

Tab. 10 Demografické údaje obyvateľstva mesta Kežmarok k 31. 12.

	2015	2016	2017
Počet obyvateľov	16 058	16 029	15 930
Muži	7 767	7 738	7 683
Ženy	8 291	8 291	8 247
Natalita	157	165	145
Mortalita	133	137	144
Prihlásený na trvalý pobyt	172	261	194
Odhlásený z trvalého pobytu	323	305	293

Zdroj: Matričný úrad mesta Kežmarok, Evidencia obyvateľstva

Z tabuľky 11 vyplýva, že vo vekovej štruktúre obyvateľstva pokračuje proces starnutia, čoho dôkazom je postupný nárast priemerného veku v rokoch 2007 až 2010. Index starnutia vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku. Podľa metodiky Štatistického úradu SR sa do poproduktívneho veku zarátavajú muži vo veku 60 a viac a ženy 55 a viac. Vplyvom úbytku detskej zložky a rastom počtosti osôb v poproduktívnom veku sa zvýšil index starnutia, oproti roku 2007 z hodnoty 58,37 na hodnotu 62,32 v roku 2010. V roku 2011 mierne poklesla výška priemerného veku ako aj hodnota indexu starnutia.

Tab. 11 Veková štruktúra obyvateľstva okresu Kežmarok k 31. 12.

	Index starnutia					Priemerný vek				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Spolu	58,37	60,14	61,19	62,32	61,5	32,45	32,61	32,7	32,82	32,72
Muži	36,09	37,43	38,37	39,35	39,6	31,12	31,23	31,36	31,53	31,5
Ženy	82,23	84,67	85,68	86,8	84,6	33,76	33,98	34,03	34,1	33,94

Zdroj: Štatistický úrad SR

Podľa údajov získaných pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov 2011, ktoré vykonal Štatistický úrad Slovenskej republiky ku dňu 21. mája 2011, malo mesto Kežmarok 16 832 obyvateľov. Obyvatelia mesta Kežmarok tak predstavovali 23,9 % celkového počtu obyvateľov okresu Kežmarok a 2,1 % Prešovského samosprávneho kraja. Ich podiel na celkovom obyvateľstve Slovenskej republiky bol 0,3 %. Hustota osídlenia na katastrálnom území mesta (24,8 km²) dosahovala hodnotu 679 obyvateľov na kilometer štvorcový.

Tab. 12 Počet obyvateľov

Miesto	Celkový počet obyvateľov ku dňu 21. mája 2011	Hustota osídlenia (počet obyvateľov na km ²)
Mesto Kežmarok	16 832	679
Okres Kežmarok	70 487	84
Prešovský samosprávny kraj	814 527	91
Slovenská republika	5 397 036	110

Zdroj: Štatistický úrad SR

Rozdelenie podľa pohlavia

Väčšinu obyvateľov mesta Kežmarok podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011, ktoré vykonal Štatistický úrad Slovenskej republiky ku dňu 20. mája 2011, tvorili ženy (podiel 51,9 %), muži predstavovali 48,1 %. Na tisíc mužov tak pripadlo 1079 žien. Pomer žien v meste Kežmarok o čosi prekračoval celoslovenský priemer (51,3 %), v porovnaní s priemerom Prešovského samosprávneho kraja (50,2 %) bol rozdiel v prospech mesta Kežmarok ešte výraznejší.

Tab. 13 Pohlavie

Miesto	Percentuálne zastúpenie podľa pohlavia	
	Ženy	Muži
Mesto Kežmarok	51,9	48,1
Okres Kežmarok	50,2	49,8
Prešovský samosprávny kraj	50,7	49,3
Slovenská republika	51,3	48,7

Zdroj: Štatistický úrad SR

Veková štruktúra

Väčšinu obyvateľov mesta Kežmarok bolo možné podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 zaradiť ku skupine v produktívnom veku (15 – 64 rokov), a to 74,1 %. V tomto ukazovateli mesto Kežmarok vykazovalo vyšší podiel tak ako Slovenská republika ako celok (72,1 %), tak aj Prešovský samosprávny kraj (70,6 %).

Druhou najväčšou skupinou obyvateľov boli osoby v predproduktívnom veku (15,4 %) – mesto Kežmarok má podiel obyvateľov v predproduktívnom veku v podstate na úrovni celoslovenského priemeru (15,3 %), ale o čosi menej ako je priemer Prešovského samosprávneho kraja (18,4 %). Podiel obyvateľov v poproduktívnom veku bol 10,5 %, teda pod priemerom krajiny (12,6 %) aj kraja (11,0 %).

Tab. 14 Vek

Miesto	Percentuálne zastúpenie podľa vekovej štruktúry		
	Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	Produktívny vek (15 – 64 rokov)	Poproduktívny vek (65 a viac rokov)
Mesto Kežmarok	15,4	74,1	10,5
Okres Kežmarok	24,1	67,7	8,2
Prešovský samosprávny kraj	18,4	70,6	11,0
Slovenská republika	15,3	72,1	12,6

Zdroj: Štatistický úrad SR

Národnostné zloženie

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 sa veľká väčšina obyvateľov mesta Kežmarok prihlásila ku slovenskej národnosti (84,7 %), najväčšou národnostnou menšinou je menšina rómska (1,2 % obyvateľov), nasledovaná českou (0,5 %) a nemeckou (0,4 %).

Slovenská národnosť v meste Kežmarok prekračovala celoslovenský priemer (80,7 %), aj priemer za Prešovský samosprávny kraj (82,1 %). Výraznejší podiel na obyvateľstve ako je celoštátny priemer dosahovala nemecká a poľská národnostná menšina, naopak menší podiel bol pri rusínskej a rómskej minorite. Podiel príslušníkov českej menšiny sa prakticky rovnal priemeru v Slovenskej republike.

Pri porovnaní s údajmi za celý Prešovský samosprávny kraj bol výrazný menší podiel rómskej a rusínskej národnosti v meste Kežmarok oproti kraju, no mesto Kežmarok naopak dosahovala výraznejší podiel českej, nemeckej aj poľskej národnosti na celkovom počte obyvateľov ako celý kraj.

Tab. 15 Národnosti

Miesto	Percentuálne zastúpenie národností v percentách (výber početnejších menšín v meste Kežmarok)					
	slovenská	rómska	česká	nemecká	poľská	rusínska
Mesto Kežmarok	84,73	1,20	0,53	0,36	0,24	0,20
Okres Kežmarok	79,15	11,46	0,25	0,15	0,20	0,19
Prešovský samosprávny kraj	82,05	5,29	0,32	0,07	0,08	3,54
Slovenská republika	80,65	1,96	0,56	0,09	0,06	0,62

Zdroj: Štatistický úrad SR

Náboženské vyznanie

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 sa väčšina obyvateľov mesta Kežmarok prihlásila ku príslušnosti ku Rímskokatolíckej cirkvi (celkom 66,6 % obyvateľov mesta). Druhou najvýznamnejšou skupinou boli osoby hlásiace sa k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (4,0 %), nasledované Gréckokatolíckou cirkvou (2,3 %). Bez vyznania bolo 10,2 % obyvateľov.

Podiel obyvateľov hlásiacich sa k najpočetnejšiemu náboženskému vyznaniu v meste Kežmarok prevyšoval celoštátny (62,2 %) aj celokrajový priemer (61,5 %). V meste Kežmarok bol naopak menší podiel obyvateľov hlásiacich sa k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v porovnaní so Slovenskou republikou (5,9 %) aj s Prešovským samosprávnym krajom (4,5 %). Podiel osôb hlásiacich sa ku Gréckokatolíckej cirkvi bol v meste Kežmarok výrazne nižší, než tomu bolo v prípade Prešovského samosprávneho kraja (14,1 %). Mesto Kežmarok dosahovalo výrazne vyšší pomer osôb bez vyznania v porovnaní s Prešovským samosprávnym krajom (5,5 %), naopak ale nedosahoval výšku pomeru v porovnaní s priemerom za celú Slovenskú republiku (13,4 %).

Tab. 16 Náboženstvo

Miesto	Percentuálne zastúpenie príslušníkov náboženský vyznaní v percentách (výber početnejších cirkví v meste Kežmarok)				
	Rímsko-katolícka cirkiev	Evanjelická cirkiev augsburského vyznania	Grécko-katolícka cirkiev	Pravoslávna cirkiev	Bez vyznania
Mesto Kežmarok	66,55	4,00	2,63	0,27	10,19
Okres Kežmarok	79,07	4,48	2,48	0,29	4,48
Prešovský samosprávny kraj	61,46	4,54	14,09	3,36	5,52
Slovenská republika	62,02	5,86	3,83	0,91	13,44

Zdroj: Štatistický úrad SR

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

Najviac obyvateľov mesta Kežmarok podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 dosiahlo úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou – celkom 26,5 % osôb. V porovnaní s celoslovenským priemerom (20,2 %) aj v porovnaní s priemerom v celom Prešovskom samosprávnom kraji (16,6 %) bolo toto číslo vysoké. Obyvatelia mesta Kežmarok mierne zaostávali v dosiahnutí vyšších stupňov vysokoškolského štúdia v celoslovenskom porovnaní, ale predstihovali priemer Prešovského samosprávneho kraja. Pomer osôb s bakalárskym titulom (2,6 %) bol u obyvateľov mesta Kežmarok vyšší ako v porovnaní s priemerom Prešovského samosprávneho kraja (2,3 %), tak aj nad celoštátnym priemerom (taktiež 2,3 %).

Tab. 17 Vzdelanie 1

Miesto	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie v percentách obyvateľov – základné a stredné vzdelanie						
	Základné	Učňovské bez maturity	Stredné odborné (bez maturity)	Úplné stredné učňovské s maturitou	Úplné stredné odborné s maturitou	Úplné stredné všeobecné	Vyššie odborné
Mesto Kežmarok	11,5	12,9	8,2	3,2	26,5	4,9	1,5
Okres Kežmarok	21,3	12,5	7,8	2,5	16,6	3,3	0,8
Prešovský samosprávny kraj	17,0	12,8	8,9	3,6	18,8	4,0	1,2
Slovenská republika	15,0	13,4	9,7	3,5	20,2	4,4	1,5

Tab. 18 Vzdelanie 2

Miesto	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie v percentách obyvateľov – vysokoškolské a ostatné				
	Vysokoškolské bakalárske	Vysokoškolské mag., inž., dokt.	Vysokoškolské doktorandské	Bez vzdelania*	Nezistené
Mesto Kežmarok	2,6	9,6	0,4	15,5	3,1
Okres Kežmarok	1,8	5,4	0,2	24,5	3,5
Prešovský samosprávny kraj	2,3	8,9	0,4	19,0	3,0
Slovenská republika	2,3	10,8	0,7	15,7	2,8

*Údaj zahŕňa aj všetky osoby mladšie 16 rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR

Sobášnosť

V matričnom obvode Kežmarok sa v rokoch 2007 – 2012 uzatváralo viacej ako 150 sobášov ročne a ich počet a rozdelenie bolo nasledovné

Tab. 19 Sobášnosť

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet sobášov celkom	151	164	178	105	159	143
Z toho cirkevných	101	93	94	78	97	88
Podiel cirk. v %	66,9 %	56,7 %	52,8 %	74,3 %	61,0 %	61,6%

Zdroj: Matričný úrad mesta Kežmarok

Za posledné tri kalendárne roky bol trend v uzatváraní sobášov zachovaný, celkový počet mierne stúpol v roku 2017, podiel cirkevných sobášov sa znížil pod 50%.

Tab. 20 Sobášnosť

	2015	2016	2017
Počet sobášov celkom	152	157	178
Z toho cirkevných	90	89	86
Podiel cirk. v %	59,2	56,7	48,3

Zdroj: Matričný úrad mesta Kežmarok

Trendy

Podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky počet obyvateľov mesta Kežmarok postupne klesá. Od Sčítania ľudu, domov a bytov v roku 1991 sa znížil asi o 3460 osôb, pokles teda predstavuje približne 17 %.

Tab. 21 Vývoj počtu obyvateľov

Počet obyvateľov mesta Kežmarok		
Sčítanie ľudu, domov a bytov 1991	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
20 294	17 383	16 832

Zdroj: Štatistický úrad SR

Prirodzená bilancia matričného obvodu Kežmarok v rokoch 2007 – 2008 bola vcelku vysoko aktívna.

Tab. 22 Prirodzený prírastok v matričnom obvode Kežmarok

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Narodení	787	1056	1131	1081	1090	1038
Zomretí	384	387	300	403	456	450
Bilancia	+403	+669	+831	+678	+634	+588

Zdroj: Matričný úrad mesta Kežmarok

V skutočnosti je však celkový prirodzený prírastok zaist'ovaný obcami mimo mesta Kežmarok.

Podiel obyvateľov mesta Kežmarok, ktorí sa v sčítaniach Štatistického úradu Slovenskej republiky prihlásili ku slovenskej národnosti v porovnaní s rokom 1991 klesol zo 94,4 % na 84,7 %; pokles predstavuje 9,7 percentného bodu, je však z väčšej miery zapríčinený zvýšeným neuvádzaním národnosti. Pokles percentuálneho zastúpenia zaznamenala aj česká národnosť (pokles z 1,00 % na 0,53 %) a národnosť rómska (zníženie z 3,67 % na 1,20 %). Mierny nárast je možné sledovať u etnika poľského (z 0,20 % na 0,24%), u nemeckého (z 0,24 % na 0,36 %) a u rusínskeho (z 0,03 % na 0,20 %).

Tab. 23 Podiel národností

Národnosť	Percentuálny pomer jednotlivých národností na počte obyvateľov mesta Kežmarok		
	Sčítanie ľudu, domov a bytov 1991	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
Slovenská	94,42	95,21	84,73
Rómska	3,67	1,59	1,20
Česká	1,00	0,83	0,53
Nemecká	0,24	0,43	0,36
Poľská	0,20	0,25	0,24
Rusínska	0,03	0,10	0,20
Iná a nezistená	0,44	1,59	12,74

Zdroj: Štatistický úrad SR

Pri zisťovaní náboženského vyznania pri všetkých sčítaniach Štatistického úradu Slovenskej republiky od roku 1991 sa väčšina obyvateľov mesta Kežmarok prihlásila k Rímskokatolíckej cirkvi, jej podiel na celkovom počte osôb klesol mierne o 2,90 % (z 69,45 % na 66,55 %). Aj ostatné cirkvi si v priebehu posledných 20 rokov udržiavajú pomerne vyrovnaný podiel.

Tab. 24 Podiel náboženských vyznaní

Cirkev	Percentuálny pomer jednotlivých náboženských vyznaní na počte obyvateľov mesta Kežmarok		
	Sčítanie ľudu, domov a bytov 1991	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
Rímskokatolícka	69,45	77,50	66,55
Evanjelická a. v.	4,00	4,82	4,00
Gréckokatolícka	2,96	2,63	2,63
Právoslávna	0,20	0,40	0,27
Bez vyznania	7,93	10,98	10,19
Iné a nezistené	15,46	3,67	16,36

Zdroj: Štatistický úrad SR

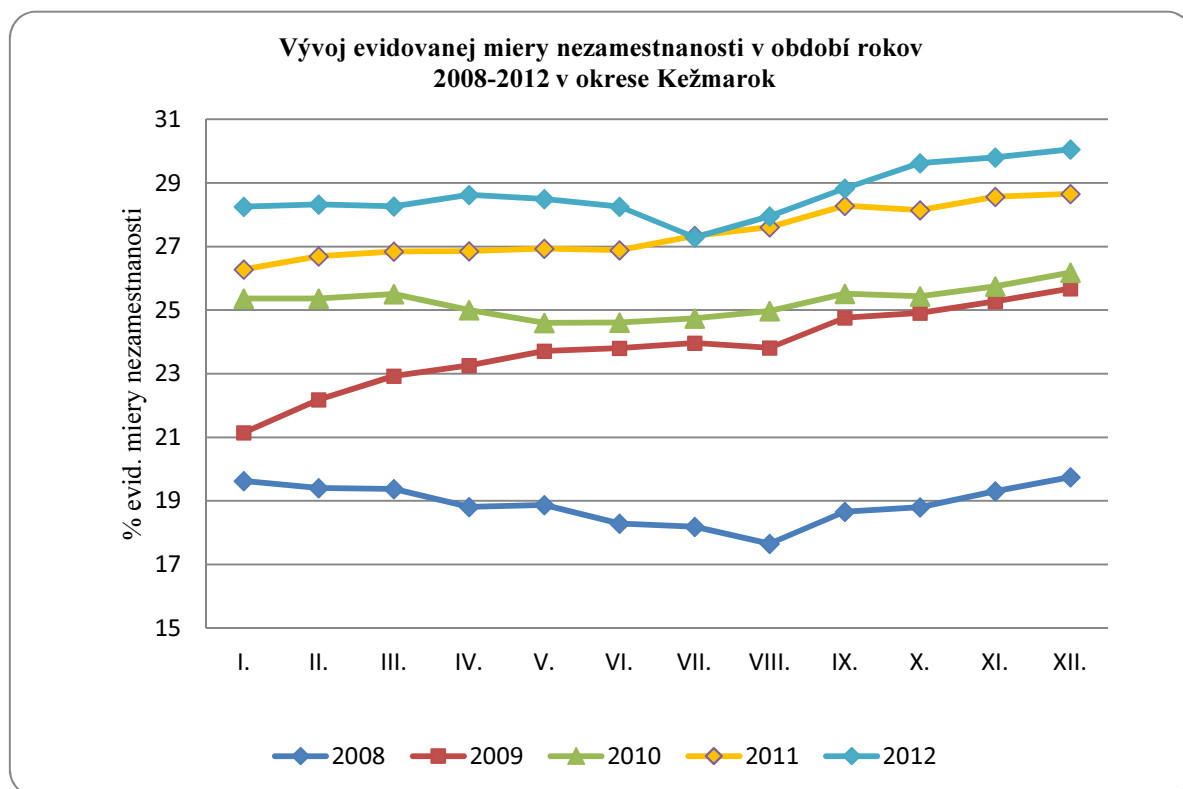
4.2 Nezamestnanosť v meste a okrese Kežmarok

V tabuľke 23 je znázornená evidovaná miera nezamestnanosti v okrese Kežmarok v rokoch 2008 - 2012, ktorá jednoznačne vykazuje mierne stúpajúcu tendenciu. Je potrebné zdôrazniť, že miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Kežmarok s percentuálnym vyjadrením 30,06 je spomedzi okresných miest umiestnená na treťom mieste po meste Veľký Krtíš - 35,59% a Revúca 32,55%. (Štatistický úrad SR)

Tab. 25 Evidovaná miera nezamestnanosti za roky 2008 - 2012

rok/mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2008	19,63	19,41	19,38	18,81	18,87	18,29	18,19	17,66	18,66	18,80	19,31	19,75
2009	21,15	22,19	22,93	23,26	23,72	23,81	23,97	23,82	24,76	24,91	25,28	25,68
2010	25,37	25,37	25,51	25,00	24,60	24,61	24,74	24,97	25,52	25,44	25,75	26,18
2011	26,28	26,70	26,85	26,86	26,94	26,89	27,34	27,61	28,29	28,14	28,57	28,66
2012	28,26	28,33	28,27	28,63	28,5	28,26	27,29	27,95	28,83	29,62	29,81	30,06

Zdroj: UPSVaR Kežmarok

(Graf 1)

Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Kežmarok má stúpajúcu tendenciu tak ako v Prešovskom kraji a zároveň v Slovenskej republike.

Tab. 26 Počet uchádzačov o zamestnanie

rok	Celkový počet UoZ k 31.12.								
	Slovenská republika			Prešovský samosprávny kraj			okres Kežmarok		
	spolu	ženy	muži	spolu	ženy	muži	spolu	ženy	muži
2008	248 556	128 753	119 803	54 650	27 504	27 146	6 463	2 952	3 511
2009	379 553	176 852	202 701	78 081	35 428	42 653	8 261	3 575	4 686
2010	381 209	180 922	200 287	79 635	36 225	43 410	8 782	3 636	5 146
2011	399 800	193 702	206 098	81 880	37 768	44 112	9 249	3 874	5 375
2012	425 858	204 503	221 355	88 246	39 926	48 320	9 820	4 142	5 678

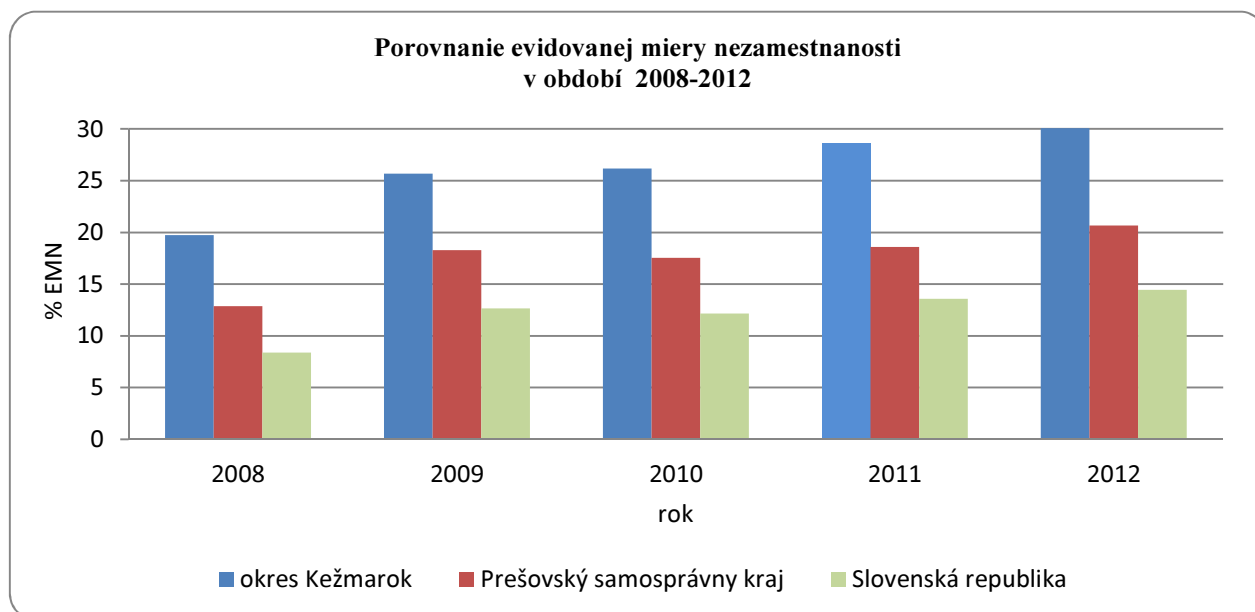
Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Evidovaná miera nezamestnanosti v okrese Kežmarok v rokoch 2008 – 2012 je v porovnaní s evidovanou mierou nezamestnanosti v Slovenskej republike viac ako dvakrát vyššia.

Tab. 27 Evidovaná miera nezamestnanosti v okrese Kežmarok a jej porovnanie v rámci Prešovského samosprávneho kraja a Slovenskej republiky

Evidovaná miera nezamestnanosti (%)	okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	Slovenská republika
2008	19,75	12,86	8,39
2009	25,68	18,29	12,66
2010	26,18	17,55	12,16
2011	28,66	18,59	13,59
2012	30,06	20,66	14,44

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

(Graf 2)

Za obdobie posledných troch rokov 2015 – 2017 má evidovaná miera nezamestnanosti výrazne klesajúcu tendenciu. V okrese Kežmarok klesla v roku 2017 oproti roku 2012 z hodnoty 30,06 % na hodnotu 15,44 %.

Tab. 28 Evidovaná miera nezamestnanosti za roky 2015 - 2017

Evidovaná miera nezamestnanosti (%)	okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	Slovenská republika
2015	23,44	15,5	10,63
2016	20,53	13,91	8,76
2017	15,44	9,68	5,94

Zdroj: ÚPSVaR Kežmarok

Zároveň za posledné tri roky výrazne klesá aj celková miera nezamestnanosti k ekonomicky činnému obyvateľstvu v okrese Kežmarok.

Tab. 29 Percentuálna miera nezamestnanosti k ekonomicky činnému obyvateľstvu v okrese Kežmarok

	2015	2016	2017
Okres - EČO	33 215	33 165	33 076
Okres – miera nezamestnanosti celková - %	26,30	23,11	17,80

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

4.3 Štruktúra UoZ v meste Kežmarok

V nasledovnej kapitole uvádzame štruktúru uchádzačov o zamestnanie v meste Kežmarok k 31.12. daného roka, a to podľa pohlavia, veku, dĺžky evidencie a vzdelania. Z tabuľky 26 je viditeľné, že v rokoch 2008 - 2012 stúpa celkový počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Kežmarok, čo sa týka mesta, stúpajúca tendencia sa zastavila až v roku 2012.

Tab. 30 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa pohlavia

rok/počet	celkový počet UoZ v okrese Kežmarok	celkový počet UoZ v meste Kežmarok	disponibilný počet UoZ v meste Kežmarok	celkový počet žien v meste Kežmarok
2008	6 463	765	690	349
2009	8 261	1 138	997	517
2010	8 782	1 204	1 110	494
2011	9 249	1 338	1 209	552
2012	9 820	1 320	1 159	571

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

V rokoch 2015 až 2018 má počet uchádzačov o zamestnanie taktiež výrazne klesajúcu tendenciu ako v okrese, tak aj v meste, a to najmä v roku 2017. Podiel žien na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie v meste tvorí priemerne 44 % a podiel absolventov 6 %.

Tab. 31 Počet uchádzačov o zamestnanie v členení celkom/ženy/absolventi

Počet UoZ celkovo / ženy / absolventi	2015	2016	2017
Okres Kežmarok	8735 / 3317 / 359	7664 / 3000 / 287	5886 / 2413 / 191
Mesto Kežmarok	1045 / 463 / 71	921 / 413 / 45	653 / 289 / 43

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Percentuálny podiel uchádzačov o zamestnanie k produktívnemu obyvateľstvu mesta, t.z. občanov mesta vo veku 15 – 62 rokov, vykazuje taktiež za posledné tri roky zostupujúci trend.

Tab. 32 Percentuálny podiel uchádzačov o zamestnanie na produktívnom obyvateľstve

% podiel UoZ na produktívnom obyvateľstve	2015	2016	2017
Produktívne obyvateľstvo mesta Kežmarok	10 484	10 387	10 197
% podiel UoZ k produktívnemu obyvateľstvu	9,97	8,87	6,40

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

V tabuľke 33 vyčítame, že najviac uchádzačov o zamestnanie v meste Kežmarok je v rokoch 2008 - 2012 skupina mladých ľudí vo veku 20 až 29 rokov. Javí sa tak potreba, venovať čo najväčšiu pozornosť zamestnávaniu mladých ľudí, aby sa tak predišlo ich odchodu do iných miest, resp. do zahraničia.

Tab. 33 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku

rok/vek	do 19 rokov	20 -29 rokov	30 - 39 rokov	40 - 49 rokov	50 - 59 rokov	60 a viac rokov
2008	56	203	167	157	173	9
2009	66	356	266	208	233	9
2010	66	385	267	218	258	10
2011	60	457	290	241	280	10
2012	50	455	277	243	275	20

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

V tabuľke 34 vidíme, že čo sa týka rozdelenia uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie, prevláda počet uchádzačov, ktorí sú v evidencii ÚPSVaR viac ako 24 mesiacov, t.z., že si dlhodobo nevedia nájsť prácu a tak strácajú ako pracovné zručnosti, tak aj pracovné návyky.

Tab. 34 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie

rok/ dĺžka evid.	do 3 mesiacov (vrátane)	nad 3 - 6 mesiacov	nad 6 - 9 mesiacov	nad 9 -12 mesiacov	nad 12 -24 mesiacov	nad 24 mesiacov
2008	251	163	73	45	66	167
2009	264	224	148	142	182	178
2010	285	236	98	114	231	240
2011	315	240	144	122	209	308
2012	224	234	148	94	275	345

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Tabuľka 35 uvádza, že najviac uchádzačov o zamestnanie má ukončené učňovské vzdelanie bez maturity, druhou skupinou sú uchádzači s ukončeným úplným stredným odborným vzdelaním a poslednou nezanedbateľnou skupinou sú uchádzači len so základným vzdelaním.

Tab. 35 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa vzdelania

rok/vzdelanie	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09
2008	50	142	279	1	88	26	141	13	25	0
2009	53	203	407	1	158	41	202	19	54	0
2010	49	220	425	3	148	50	237	17	54	1
2011	47	216	459	2	185	55	262	23	88	1
2012	49	211	457	11	182	49	262	29	70	0

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie - číselník stupňov vzdelania

00 Bez školského vzdelania	06 Úplné stredné odborné
01 Základné vzdelanie	07 Vyššie odborné a Vysokoškolské bakalárske
02 Učňovské bez maturity	08 Vysokoškolské
03 Stredné bez maturity	09 Vedecká výchova
04 Učňovské s maturitou	
05 Úplné stredné všeobecné (gymnázium)	

4.4 Sociálna situácia obyvateľov v okrese Kežmarok vrátane porovnania s PSK a SR

Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi predstavuje v roku 2012 v porovnaní s Prešovským samosprávnym krajom 11,5% zastúpenie a v porovnaní so Slovenskou republikou 2,16% zastúpenie.

Tab. 36 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke

rok	Počet poberateľov DHN a PkD		
	okres Kežmarok	Prešovský samosprávny kraj	Slovenská republika
2008	2 733	25 016	153 516
2009	3 180	30 929	179 910
2010	3 760	34 293	190 391
2011	3 823	33 519	183 253
2012	3 960	34 407	183 179

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Neúplné rodiny tvoria v rokoch 2008 - 2012 rokov takmer polovicu z celkového počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke a percentuálne vyjadrenie neúplných rodín má v týchto rokoch hodnotu medzi 40% až 47%.

Tab. 37 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke z toho neúplné rodiny

rok	Počet poberateľov DHN a PkD v okrese Kežmarok k 31.12.	Zo stĺpca 2 neúplné rodiny	Percentuálne vyjadrenie neúplných rodín
2008	2 733	1 294	47%
2009	3 180	1 336	42%
2010	3 760	1 453	39%
2011	3 823	1 512	40%
2012	3 960	1 622	41%

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Percentuálne zastúpenie počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke k počtu obyvateľov okresu zaznamenáva taktiež stúpajúcu tendenciu a v porovnaní z ostatnými regiónmi Slovenska sa momentálne drží na 4. mieste.

Tab. 38 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke

rok	Počet poberateľov DHN so SPO k 31.12.	počet obyvateľov okresu k 31.12.	%podiel počtu poberateľov na počte obyvateľov okresu	poradie regiónu podľa počtu poberateľov v rámci SR
2008	7 920	67 499	11,73	7.
2009	9 968	68 238	14,61	6.
2010	12 177	68 928	17,67	4.
2011	12 241	70 845	17,29	4.
2012	12 521	71 389	17,54	4.

*SPO - spoločne posudzovaná osoba

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Počet poberateľov dávok v hmotnej núdzi za posledné roky vykazuje opačný trend a postupne sa znižuje.

Tab. 39 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi v členení podľa počtu detí

Poberatelia DvHN	2015			2016			2017		
	Jednotlivec	Dvojica	Spolu	Jednotlivec	Dvojica	Spolu	Jednotlivec	Dvojica	Spolu
Bez detí	249	25	274	210	22	232	174	22	196
1 dieťa	36	29	65	34	16	50	27	13	40
2 deti	18	23	41	16	10	26	9	5	14
3 deti	5	9	14	5	2	7	1	2	3
4 deti	3	3	6	1	3	4	0	1	1
5 detí	0	1	1	0	0	0	0	0	0
9 a viac detí	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Spolu	311	91	402	266	53	319	211	43	254

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Počet držiteľov preukazu fyzickej osoby s ŤZP ako aj fyzickej osoby s ŤZP-S za posledné roky vykazuje mierne stúpajúci trend.

Tab. 40 Počet držiteľov preukazu ŤZP v členení nepľnoletý/pľnoletý

Počet držiteľov	2015			2016			2017		
	>18	<18	Spolu	>18	<18	Spolu	>18	<18	Spolu
Preukaz FO s ŤZP	25	1 483	1 508	27	1 549	1 576	28	1 608	1 636
Preukaz FO s ŤZP-S	74	982	1 056	75	1 016	1 091	70	1 055	1 125
Spolu	99	2 465	2 564	102	2 565	2 667	98	2 663	2 761

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Počet poberateľov peňažných príspevkov na kompenzácie sa v posledných troch rokoch výrazne nemení.

Tab. 41 Počet poberateľov peňažných príspevkov na kompenzácie

Počet poberateľov	2015	2016	2017
Peňažný príspevok na osobnú asistenciu	34	34	36
Peňažný príspevok na opatrovanie	125	116	115
Peňažný príspevok na prepravu	10	13	13
Spolu	169	163	164

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Čo sa týka počtu detí v sociálnoprávnej kuratele v okrese Kežmarok sa v rokoch 2008 – 2012 podstatne zvyšoval, v roku 2012 sa ich počet zastavil na 70.

Tab. 42 Počet detí v sociálnoprávnej kuratele

rok	počet detí v sociálnoprávnej kuratele v okrese
2008	30
2009	48
2010	74
2011	111
2012	70

Zdroj: ÚPSVaR v Kežmarku

Počet rodín z mesta Kežmarok, v ktorých sa vykonávali opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rokoch 2015 až 2017 bolo celkom 477. Boli to všetky úkony orgánu SPODaSK z dôvodu zanedbávania starostlivosti o deti, rozvodov, úpravy vyživovacích povinností, určovania otcovstva, dohľadov a ďalších výchovných opatrení, záškoláctva a trestnej činnosti.

V detskom domove a krízovom stredisku bolo v rokoch 2015 až 2017 umiestnených 29 detí z mesta Kežmarok.

5. ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY

V záujme vytvorenia kvalitného KP sme v predchádzajúcich kapitolách analyzovali rozsah a formu poskytovaných sociálnych služieb v meste a zároveň sme zmapovali súčasný stav obyvateľstva mesta Kežmarok.

5.1 Dotazník pre prijímateľov sociálnej služby a občanov mesta

Predmetom nášho prieskumu je analytická fáza KPSS, v ktorej prebieha proces mapovania súčasného stavu a stanovenie východiskovej situácie.

Vzhľadom k tomu, že vybraný súbor pri prieskume tvorili prevažne klienti využívajúci sociálne služby a v malej miere občania mesta Kežmarok, ktorí nepatria k priamym prijímateľom sociálnych služieb (ďalej len "dotazník 1"), sme si dovoľili použiť aj niektoré výstupy resp. zistenia z dotazníka z roku 2011 (ďalej len "dotazník 2"), ktorý bol taktiež zameraný na zmapovanie reálnych potrieb sociálnych služieb v meste Kežmarok a ktorí vyplnili v prevažnej miere občania mesta, ktorí nevyužívali sociálne služby.

Dotazník 1 sa venuje analýze potrieb prijímateľov sociálnych služieb - klienti opatrovateľskej služby, zariadenia pre seniorov a denného stacionára, občania bez prístrešia, občania zapojení v aktívnej činnosti a klienti oddelenia sociálnych vecí, na ktorých je zriadený osobitný príjemca.

Dotazník 2 sa venuje analýze potrieb, v prevažnej miere, občanom, ktorí nepatria k priamym prijímateľom sociálnych služieb, ale plánovanie prioritne z hľadiska potrieb môžu výrazne ovplyvniť.

Ciele prieskumu

Dotazník 1 má zhodné prieskumné otázky ako dotazník 2, je však doplnený o otázku zameranú na zloženie domácností a sociálne postavenie respondentov.

Stanovili sme nasledovné ciele prieskumu:

- zistiť zloženie domácností respondentov a ich sociálne postavenie,
- zistiť, aký je súčasný sociálny problém občanov mesta,
- zistiť, aké sociálne služby sú v súčasnosti využívané v meste,
- zistiť, aká je spokojnosť využívaných sociálnych služieb,
- zistiť, akým spôsobom sú občania mesta informovaní o existujúcich sociálnych službách,
- zistiť, o ktoré sociálne služby a sociálne zariadenia majú záujem občania mesta,
- zistiť, aká forma sociálnej služby najviac uspokojí občanov mesta,
- zistiť, ktorým skupinám občanov mesta je potrebné venovať väčšiu pozornosť,
- zistiť, aké zariadenia, resp. aktivity chýbajú v meste z hľadiska prevencie,
- zistiť, aké sociálne služby alebo sociálne zariadenia chýbajú v meste,
- zistiť problémy občanov mesta s ktorými sa stretávajú pri poskytovaní sociálnych služieb,
- zistiť po ktorých zo sociálnych služieb bude dopyt po dobu do 5 rokov.

Metóda prieskumu

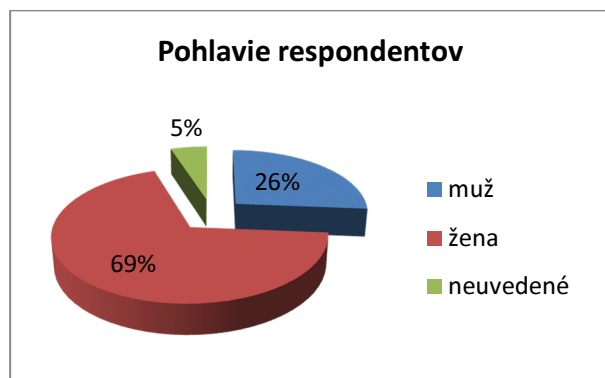
Na získanie potrebných údajov a názorov na danú tému sme použili dotazníkovú metódu. Metódu dotazníka sme si zvolili preto, že nevyžaduje priamy kontakt výskumníka s respondentom a v období 2 mesiacov (jún - júl 2013) sme chceli získať čo najväčší počet

respondentov. Organizovali sme ju elektronickou poštou a osobným doručovaním dotazníkov pracovníkmi oddelenia sociálnych vecí na MsÚ Kežmarok.

Dotazník v úvode obsahuje oslovenie spolu s informáciou, že je anonymný a získané údaje budú použité výlučne pre potreby spracovania Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Kežmarok. Na začiatku dotazníka respondenti vyplnili osobné údaje týkajúce sa pohlavia, veku, vzdelania a pracovného zaradenia. Druhú časť tvorí 14 dotazníkových položiek tvorených prevažne otázkou. Otázka číslo 5 až 15 a číslo 18 je uzatvorená, dáva respondentom možnosť výberu. Otázka číslo 16 a 17 je otvorená, vzhľadom k tomu, že chceme zistiť subjektívny názor jednotlivých respondentov.

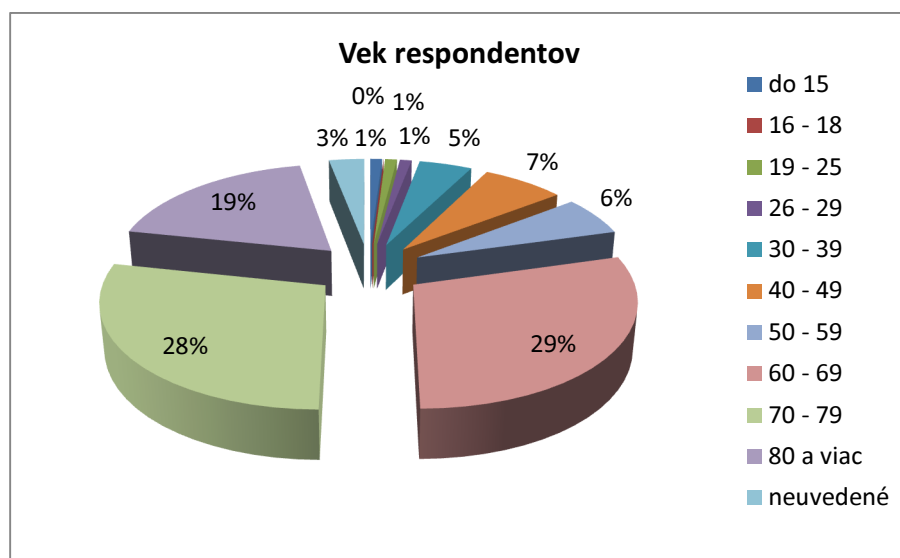
Dotazník 1 vyplnilo - 198 respondentov, dotazník 2 - 150 respondentov.

Do prieskumu sa zapojila väčšia časť respondentov ženského pohlavia. (Graf 3)

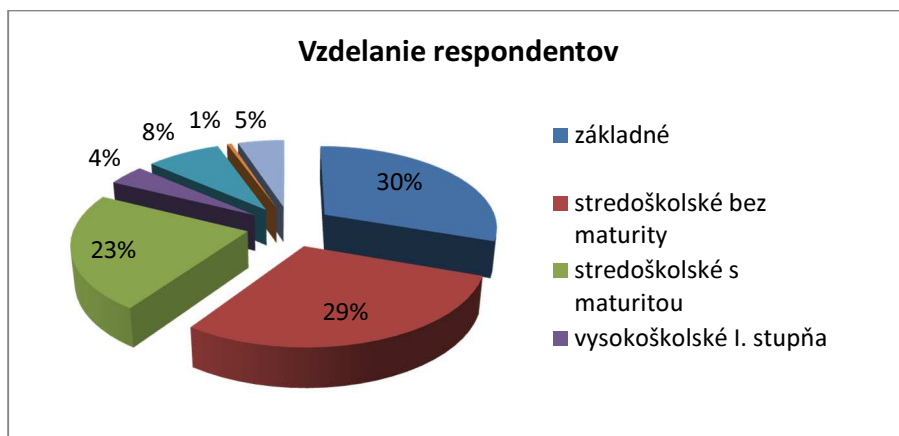
Graf 3 Štruktúra respondentov podľa pohlavia

Vek respondentov sme rozdelili do desiatich skupín. Vo veku do 16 - 18 rokov nie je žiadny respondent a najväčšiu skupinu tvorili respondenti vo veku 60 až 69 rokov (29%) a vo veku 70 až 79 rokov (28%). Svoj vek neuviedli 6 respondentov (3%). (Graf 4)

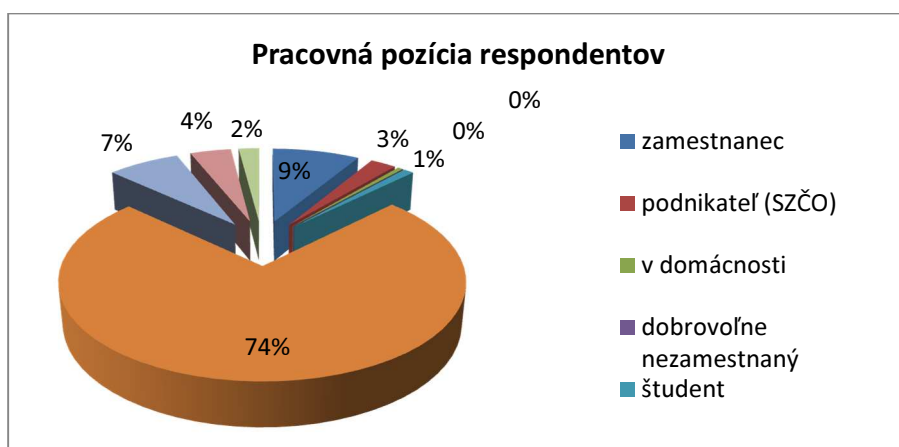
Graf 4 Štruktúra respondentov podľa veku

Z hľadiska dosiahnutého vzdelania najviac respondentov uvádzalo dosiahnuté základné vzdelanie (50,0%) nasledovali respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou (19,3%), so stredoškolským vzdelaním bez maturity (16,0%) a vysokoškolským vzdelaním II. stupňa (10,7%). Najmenšie zastúpenie mali respondenti s vysokoškolským vzdelaním I. stupňa (4,0%).

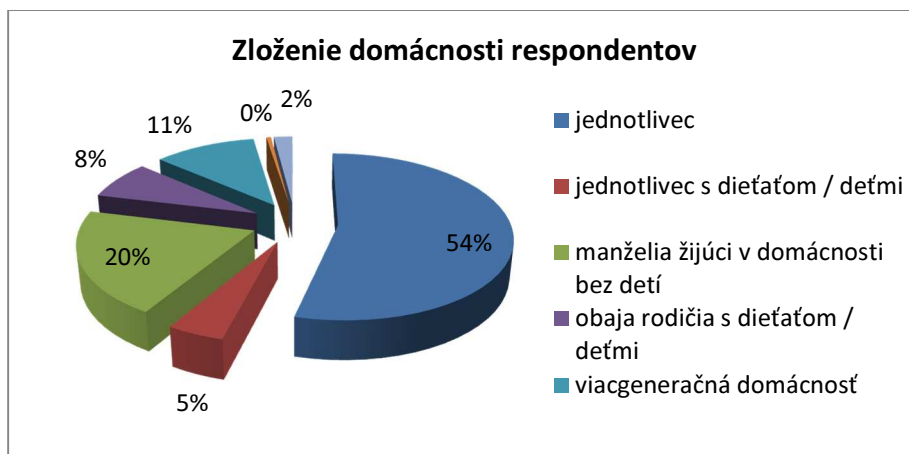
Graf 5 Štruktúra respondentov podľa vzdelania

Z hľadiska pracovnej pozície sa v dotazníku najviac vyjadrovali dôchodcovia v počte 147, čo predstavuje 74% takmer 2/3 respondentov, 1/3 respondentov zastupovali zamestnaní v počte 17, čo tvorí 9% respondentov a invalidní dôchodcovia v počte 14, čo predstavuje 7% respondentov. Ostatné skupiny mali zastúpenie pod 5%.

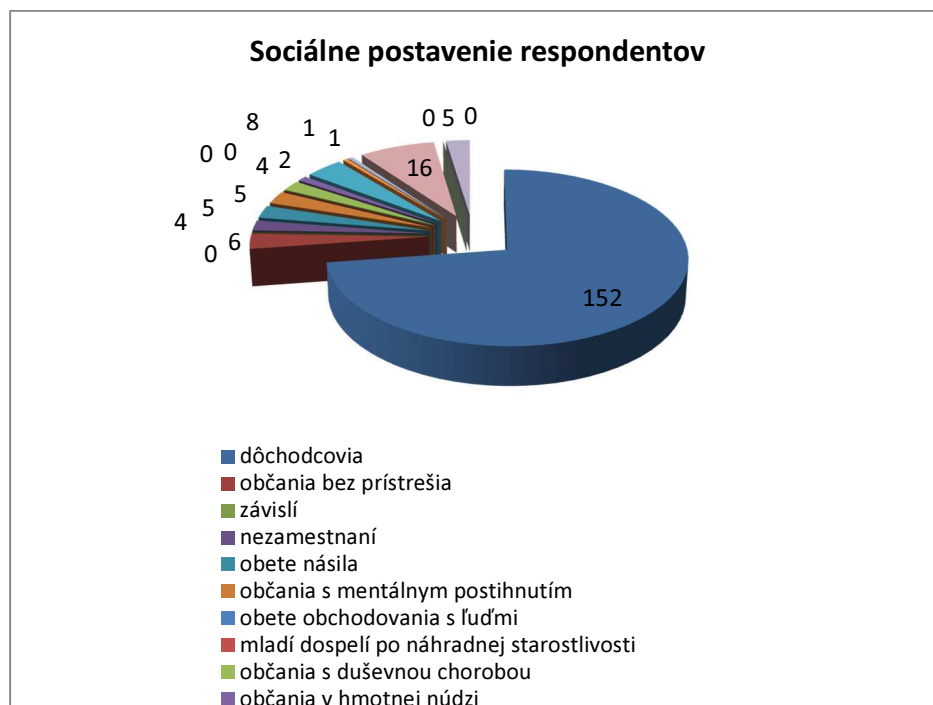
Graf 6 Štruktúra respondentov podľa pracovnej pozície

Čo sa týka zloženia domácnosti respondentov, vzhľadom k tomu, že prevažnú skupinu respondentov tvoria dôchodcovia, prevažné zastúpenie mali jednotlivci v počte 107, čo predstavuje 54%, druhé najvyššie zastúpenie mali manželia žijúci v domácnosti bez detí v počte 40, čo predstavuje 20% respondentov a viacgeneračné domácnosti v počte 22, čo predstavuje 11% respondentov.

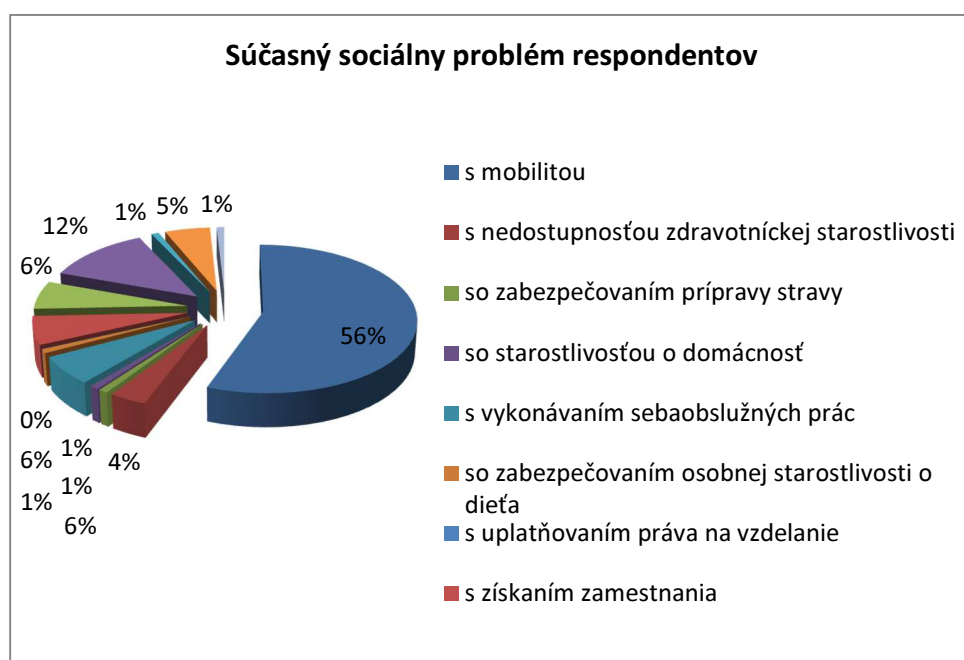
Graf 7 Štruktúra respondentov podľa zloženia domácnosti

V prípade sociálneho postavenia uviedlo najviac respondentov, že sú dôchodcami. Tento fakt nasvedčuje tomu, že sa do ankety zapojila prevažná časť respondentov – prijímateľov sociálnych služieb. V možnosti „občania s telesným postihnutím“ sa nachádza 16 respondentov v ostatných kategóriách je menej ako 10 respondentov. Vzhľadom k tomu, že v tejto otázke dochádza k prelínaniu sociálnych kategórií, jeden občan môže byť zaradený do viacerých kategórií, nie je možné vyhodnotiť výsledky v percentuálnom vyjadrení.

Graf 8 Štruktúra respondentov podľa sociálneho postavenia

V prípade súčasného sociálneho problému uviedlo najviac respondentov problém s mobilitou. Druhým sociálnym problémom je problém s bývaním. Tretiu skupinu tvoria respondenti, ktorí uviedli, že majú problém s vykonávaním sebaobslužných prác, so získaním zamestnania, s potrebnou rehabilitáciou a s uplatňovaním práv a právom chránených záujmov. 52 respondentov neuviedlo súčasný sociálny problém.

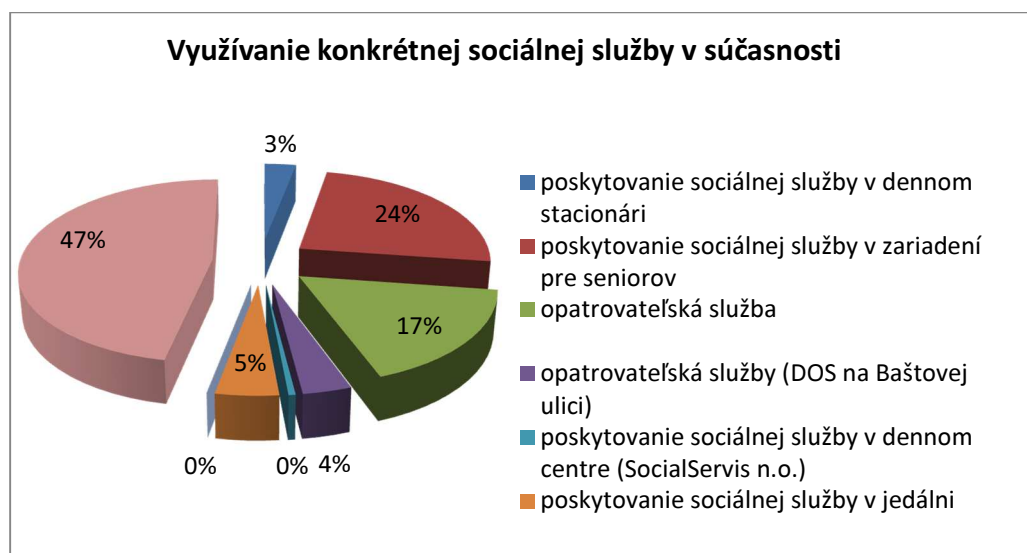
Graf 9 Štruktúra respondentov podľa súčasného sociálneho problému

Väčšia časť respondentov uviedla, že v súčasnosti využíva sociálne služby.

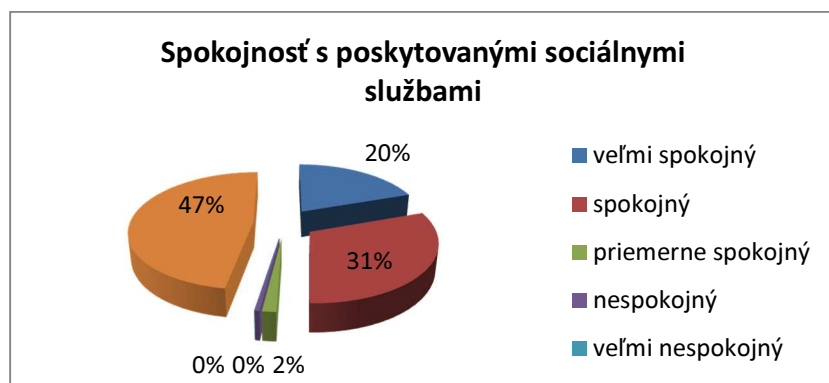
Graf 10 Využívanie sociálnej služby v minulosti

V ankete sme skúmali, aký druh služieb je v oblasti respondentov najviac využívaný. Na základe grafu môžeme konštatovať, že 91 respondentov neuviedlo využívanie sociálnych služieb. Najviac respondentov využíva sociálnu službu poskytovanú v zariadení pre seniorov, a to v počte 48. 43 respondentom sa poskytuje opatrovateľská služba a 9 klientom sa poskytuje sociálna služba v jedálni. Ďalšie sociálne služby majú zastúpenie menej ako 6.

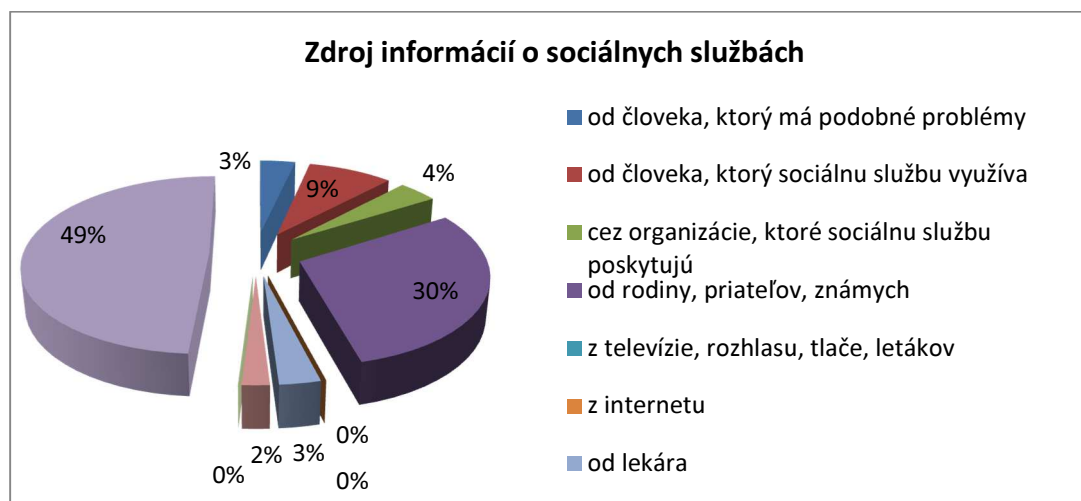
Graf 11 Využívanie konkrétnej sociálnej služby

Čo sa týka spokojnosti s poskytovanými sociálnymi službami 47% respondentov údaj neposkytlo. 31% respondentov je spokojných s poskytovanými sociálnymi službami, 20% respondentov je veľmi spokojných, a 2% je priemerne spokojných. Nespokojných je 1% respondentov.

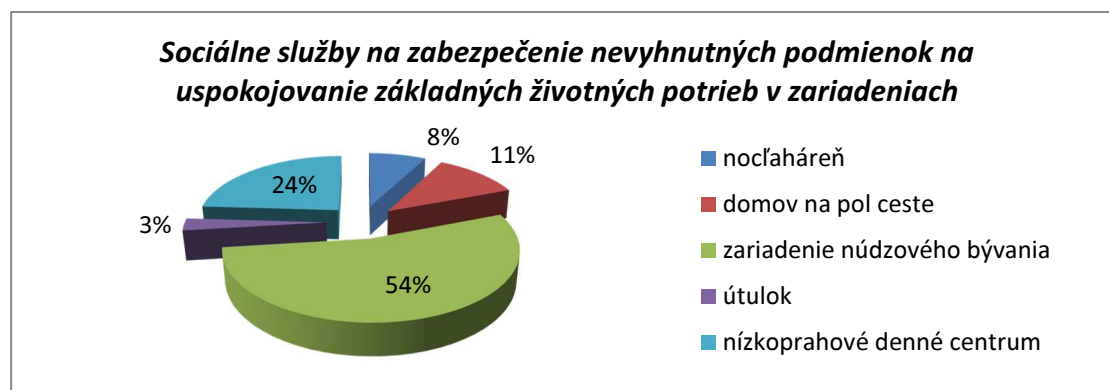
Graf 12 Spokojnosť respondentov s poskytovanými sociálnymi službami

V prípade potreby sa respondenti obrátili s prosbou o informácie o sociálnych službách v najväčšej miere na rodinu, priateľov a známych (30%). V poradí druhá najväčšia skupina sa obrátila na človeka, ktorý sociálnu službu využíva (9%). Iné zdroje informácií tvoria skupiny pod 5%. Respondenti nevyhľadávali informácie o sociálnych službách prostredníctvom televízie, rozhlasu, tlače, letákov a internetu. Takmer polovica respondentov (49%) neuviedla zdroj informácií o sociálnych službách, môžeme konštatovať, že sú to občania mesta, ktorí sociálne služby v súčasnosti nevyužívajú.

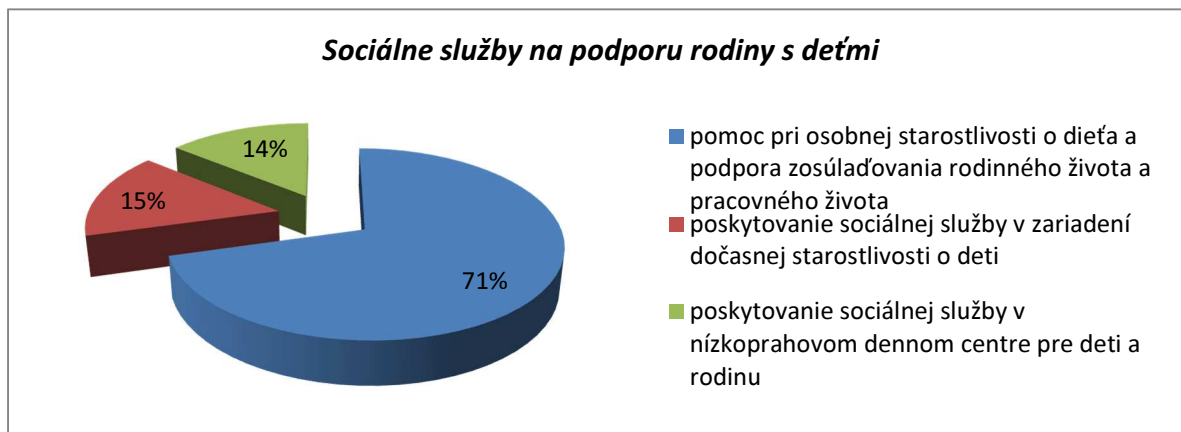
Graf 13 Zdroj informácií o sociálnych službách

Sociálne služby podľa druhu rozdeľujeme do piatich skupín. Ku každej skupine je osobitne vytvorené grafické znázornenie. Čo sa týka sociálnych služieb na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach, respondentom najviac chýba zariadenie núdzového bývania. Ako druhé zariadenie chýba nízkoprahové denné centrum a ako tretie domov na pol ceste.

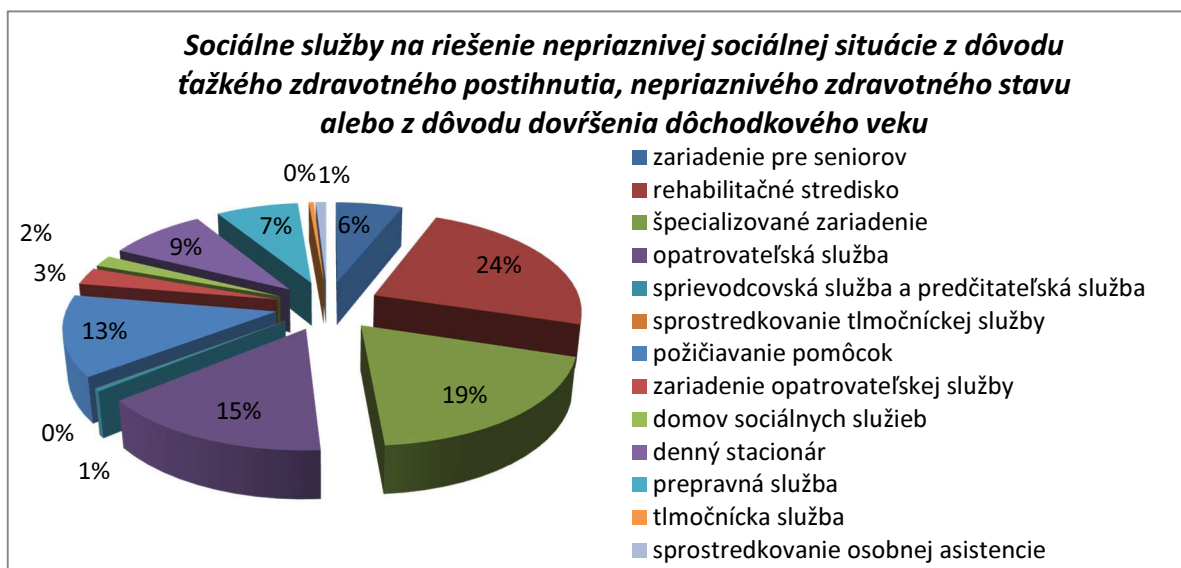
Graf 14 Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb

Čo sa týka sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi, respondentom sa najviac zaujímali o pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života, túto možnosť označilo až 71% respondentov.

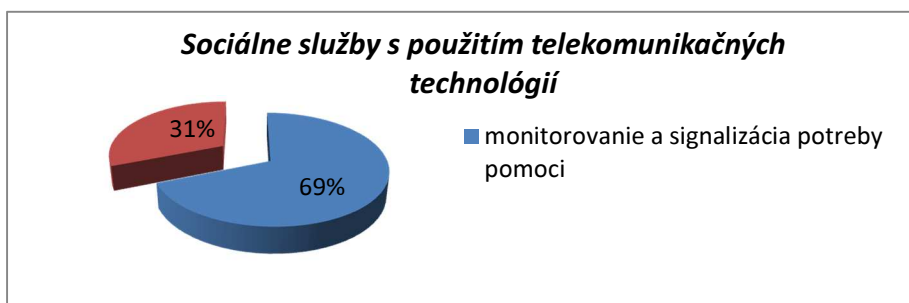
Graf 15 Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

Čo sa týka sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, respondentom najviac chýba rehabilitačné stredisko a ako druhé v poradí špecializované zariadenie. 33 respondentom chýba opatrovateľská služba, 28 - tým požičovanie pomôcok, 19 - tým denný stacionár, 16 - tým prepravná služba a 13 - tým zariadenie pre seniorov.

Graf 16 Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo dovŕšenia dôchodkového veku

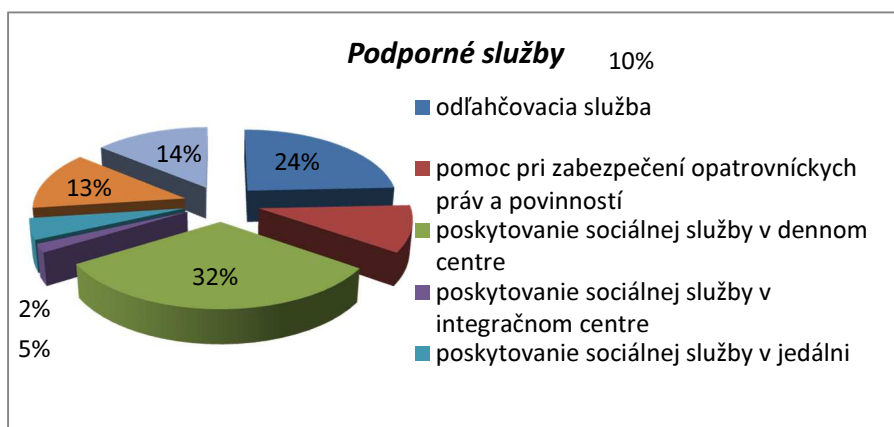
Čo sa týka sociálnych služieb s použitím telekomunikačných technológií, respondenti sa najviac zaujímajú o monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci.

Graf 17 Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií

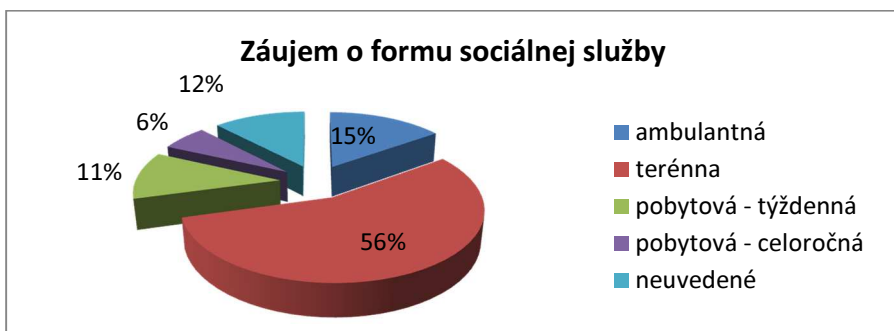

V rámci podporných služieb vyjadrili respondenti najväčší záujem o poskytovanie sociálnej služby v dennom centre 32%, 24% respondentov sa zaujíma o odľahčovaciu službu a tretiu skupinu tvoria respondenti zaujímajúci sa o poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny 14% a v práčovni 13%. Otázku nevyplnilo 48 respondentov.

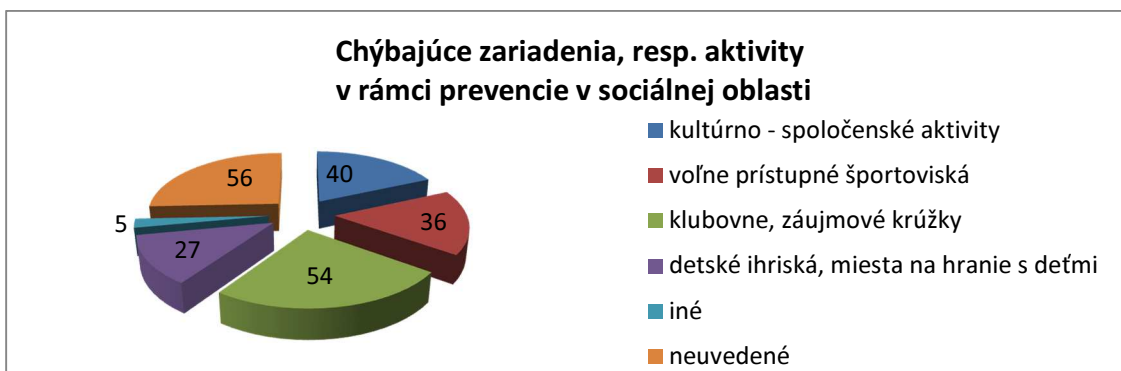
Graf 18 Podporné služby

Z hľadiska formy sociálnej služby sa viac ako polovica respondentov (56%) vyjadrila, že má záujem o terénnu formu poskytovania sociálnych služieb. O ďalšie dve formy sociálnych služieb majú respondenti takmer rovnaký záujem, ambulatná forma 15% a pobytová týždenná forma 11%. Najmenej respondentov má záujem o pobytovú - celoročnú formu (6%). 12% respondentov sa k otázke nevyjadrilo.

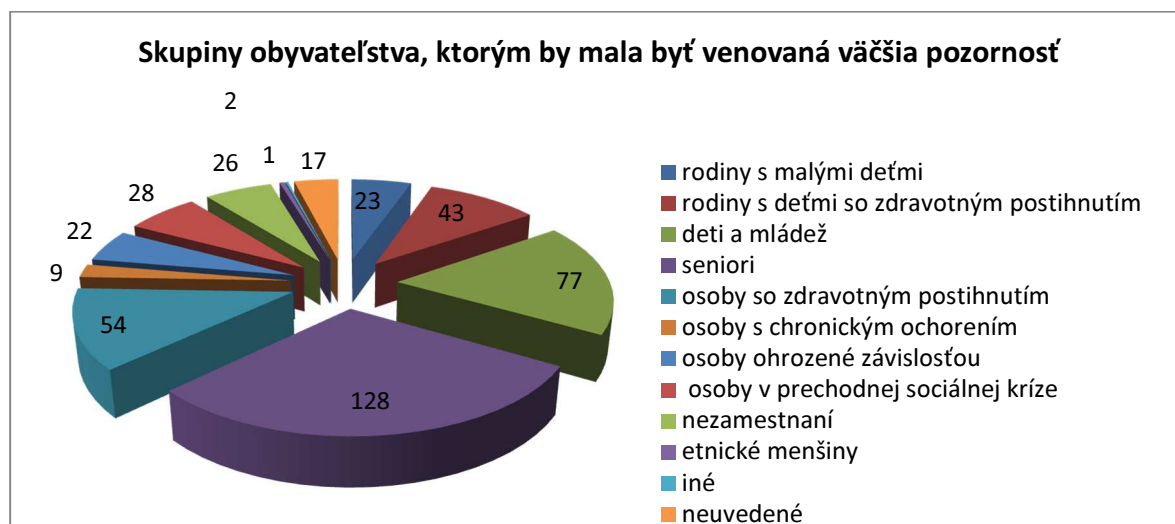
Graf 19 Záujem občanov o formu sociálnej služby

Medzi chýbajúce zariadenia, resp. aktivity v rámci prevencie v sociálnej oblasti sa 54 respondentov vyjadrilo, že chýbajú klubovne a záujmové krúžky, 40 respondentom chýbajú kultúrno - spoločenské aktivity, 36 respondentom voľne prístupné športoviská a 27 detské ihriská a miesta na hranie s deťmi. 5 respondentov uviedlo možnosť iné, v ktorej sa vyjadrili, že im chýba plaváreň (3 respondenti), vjazd do pešej zóny a bezbariérové vstupy. 56 respondentov sa k otázke nevyjadrilo. Respondenti mali možnosť označiť viac možností.

Graf 20 Chýbajúce zariadenia, resp. aktivity v rámci prevencie v sociálnej oblasti

Najčastejšie uvádzanou skupinou obyvateľstva, ktorej by sa mala venovať väčšia pozornosť bola skupina seniorov, čo vyplýva aj z toho, že 74% respondentov sú dôchodcovia. Druhú skupinu tvoria deti a mládež a tretiu najpočetnejšiu skupinu osoby so zdravotným postihnutím. O niečo menej má skupina rodín s deťmi so zdravotným postihnutím. Jeden respondent uviedol v možnosti iné, že mu chýbajú saleziáni. 17 respondentov sa k otázke nevyjadrilo. V tejto otázke mohli respondenti vyznačiť viac odpovedí, preto nie je možné vyhodnotiť výsledky v percentuálnom vyjadrení.

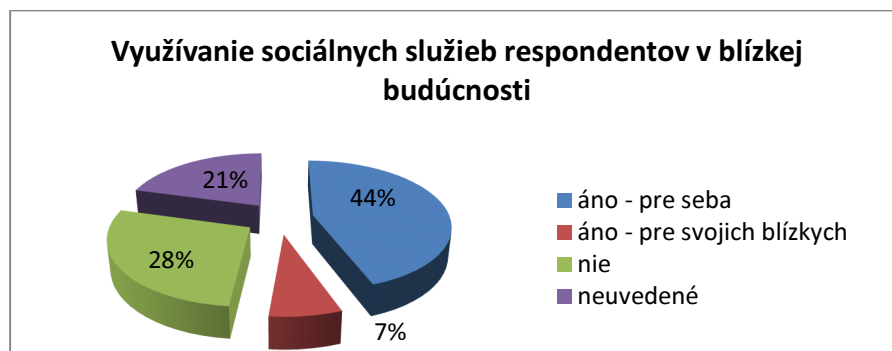

Graf 21 Skupiny obyvateľstva, ktorým by mala byť venovaná väčšia pozornosť

K otázke č. 16 sa nevyjadrilo až 157 respondentov (79%). 5 respondentov uviedli, že v meste Kežmarok chýba a je potrebná nocľaháreň, stredisko osobnej hygieny a opatrovateľská služba, 4 respondentom chýba poskytovanie opatrovateľskej služby počas víkendu a v noci, 3 respondentom chýba denný stacionár, 2 respondentom poskytovanie sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby, v jedálni, rehabilitačné centrum pre seniorov, penzión pre seniorov, útulok a zariadenie núdzového bývania. Zároveň respondentom chýba v meste domov sociálnych služieb, zariadenie núdzového bývania, sociálne byty, poskytovanie sociálnej služby v pracovni a v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu.

V otázke č. 17 respondenti, resp. prijímatelia sociálnych služieb uviedli, že sa pri využívaní sociálnych služieb stretávajú s nasledovnými problémami: vysoké platby za poskytovanie sociálnych služieb - 5, rôzna kvalita práce jednotlivých opatrovateľiek - 3, nepríjemné úradníčky - 2, so zvýšením platby za opatrovateľskú službu, časté striedanie opatrovateľiek, byrokracia pri vybavovaní a pre nízkopříjmové osoby nedostupnosť poskytovania sociálnych služieb, nedôvera, kvalita poskytovaných služieb nezodpovedá cene za službu, nevedomosť a neinformovanosť obyvateľstva s možnosťou využitia sociálnych služieb. Otázku nevyplnilo 171 respondentov (86%).

V období ďalších piatich rokov uviedlo 44% respondentov, že bude využívať sociálne služby sám pre seba, 28% respondentov uviedlo, že neuvažujú o využívaní sociálnych služieb a 21% neuviedlo potrebu poskytovania sociálnej služby. 7% respondentov uviedlo, že budú využívať sociálne služby ich blízke osoby.

Graf 22 Využívanie sociálnych služieb v blízkej budúcnosti

5.2 SWOT analýza pre oblasť sociálnych služieb

Jednou z možných techník, často používanou na stanovenie prioritných oblastí, je SWOT analýza. Princíp SWOT analýzy spočíva na zhodnotení silných a slabých stránok vo sfére poskytovania sociálnych služieb na strane jednej a v identifikácii vhodných príležitostí a možných ohrození na strane druhej.

Pri vypracovaní tejto analýzy sme vychádzali z analýzy poskytovateľov sociálnych služieb (viď kapitola 3), zo sociálno – demografickej analýzy (viď kapitola 4) a zo získaných údajov dotazníka (viď podkapitola 5.1).

Tab. 43 SWOT analýza sociálnej oblasti v meste Kežmarok

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým obyvateľom ▪ existencia zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, denného stacionára, krízového strediska, domu s opatrovateľskou službou, Domu sociálnych služieb Ľubica - DSS Kežmarok, nocľahárne, komunitného centra, denného centra, Centrum pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie Kežmarok ▪ existencia oddelenia sociálnych vecí MsÚ, sociálna a bytová komisia pri MsZ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, charitatívne, občianske a záujmové združenia ▪ existencia terénnej sociálnej práce v meste a snaha samosprávy riešiť problémy sociálne znevýhodnených občanov ▪ možnosť stravovania v jedálni zariadenia pre seniorov ▪ organizovanie aktivačných prác ▪ existencia chránených dielní 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ migrácia mladých, kvalifikovaných pracovných síl za prácou do vzdialenejších miest a do zahraničia ▪ nepriaznivý demografický vývoj ▪ poddimenzovaný počet odborných zamestnancov v ZpS ▪ chýbajúce zariadenie núdzového bývania a nízkoprahového denného centra ▪ chýbajúce bezbariérové prístupy do objektov verejných inštitúcií ▪ nízka informovanosť občanov o poskytovaných sociálnych službách

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov ▪ cielenie opatrení podľa miestnych potrieb ▪ práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií ▪ účelné využívanie Komunitného centra ▪ pokračovanie činnosti terénnej práce a aktivačných prác 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality ▪ nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon originálnych kompetencií, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb ▪ klesanie kvality poskytovaných služieb z dôvodu nedostatočného materiálne – technického a personálneho zabezpečenia ▪ nízke dôchodky a nízke príjmy zárobkovej činnosti ▪ zvyšovanie nezamestnanosti ▪ zvyšovanie počtu uchádzačov o zamestnanie ▪ zvyšovanie počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke

6. OPATRENIA, AKTIVITY A ČASOVÝ PLÁN KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Určovanie priorít v sociálnej oblasti je veľmi citlivou témou. Dochádza k prelínaniu potrieb prijímateľov sociálnych služieb so snahou poskytovateľov ponúknuť prijímateľom všetky potrebné služby v požadovanej kvalite a rozsahu na jednej strane a s reálnymi možnosťami danej komunity na strane druhej. Poskytovanie služieb je v značnej miere limitované finančnými a kapacitnými možnosťami verejnej správy, ktorá za ne zodpovedá.

Zákon o sociálnych službách priamo definuje, ktoré sociálne služby musí obec poskytovať alebo zabezpečovať a ktoré môže poskytovať a zabezpečovať. **Podľa § 80 musí obec poskytovať alebo zabezpečovať:** základné sociálne poradenstvo, nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, sociálnu službu v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, opatrovateľskú, prepravnú a odľahčovaciu službu. **Môže poskytovať alebo zabezpečovať:** podpornú sociálnu službu v zariadení, ktorým je denné centrum, jedáleň, práčovňa a stredisko osobnej hygieny, sprostredkovanie tľmočnickej služby, osobnej asistencie, sprievodcovskej a predčítateľskej služby, požičiavanie pomôcok, monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci, krízovú pomoc poskytovanú prostredníctvom telekomunikačných technológií, pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov ako samostatnú odbornú činnosť a terénnu sociálnu službu prostredníctvom terénnych programov. Ak má obec povinnosť poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie určitých služieb, túto povinnosť splní aj v prípade, že zabezpečí poskytovanie iným poskytovateľom (právnickou osobou zriadenou alebo založenou obcou alebo samosprávnym krajom, inou osobou – živnostník, nezisková organizácia, obchodná spoločnosť). Bez ohľadu na to, akú právnu formu má poskytovateľ, poskytovanie každej z vyššie uvedených služieb sa považuje za sociálnu službu poskytovanú vo verejnom záujme (§ 75 zákona č. 448/2008), ak sú splnené nasledovné podmienky: v obci sú obyvatelia, ktorí sú na danú službu odkázaní, sociálna služba chýba alebo je nedostatková a zároveň je v súlade s komunitným plánom obce. Vzhľadom k tomu, je veľmi dôležité zapojiť do komunitného plánovania sociálnych služieb všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú, resp. môžu dotýkať. Jedným z nich sú priamo prijímatelia resp. budúci prijímatelia sociálnych služieb, v našom prípade občania mesta Kežmarok.

Na základe analýzy poskytovateľov sociálnych služieb v meste Kežmarok môžeme konštatovať, že zo sociálnych zariadení, ktoré spadajú do pôsobnosti obce a ktoré musí poskytovať alebo zabezpečovať, má mesto Kežmarok zriadené Zariadenie pre seniorov, Denný stacionár SocialServis, n.o. (neverejný poskytovateľ), Zariadenie opatrovateľskej služby (od 01.01. 2014), nocľaháreň (od 01.02. 2014). Zo sociálnych služieb poskytuje mesto opatrovateľskú a odľahčovaciu službu, v prípade dopytu musí ďalšie sociálne služby zabezpečiť od iných verejných alebo neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Na základe sociálno – demografickej analýzy môžeme konštatovať, že počet obyvateľstva mesta Kežmarok mierne klesá. Pokles nie je spôsobený prirodzeným úbytkom, ale ako vyplýva z tabuľky 6, záporným saldóm migrácie. V období rokov 2006 - 2012 ďalej sledujeme mierny pokles prirodzeného prírastku, natalita však v celom sledovanom období prevyšuje mortalitu. Pre plánovanie sociálnych služieb v meste Kežmarok je však dôležitý údaj v tabuľke 7, ktorý poukazuje na index starnutia obyvateľstva. Vyjadruje pomer medzi poproduktívnou a predproduktívnou zložkou obyvateľstva, t.j. vyjadruje počet osôb vo veku 65 a viac rokov pripadajúcich na 100 osôb vo veku 0 – 14 rokov. V období rokov 2007 až 2011 stúpol z hodnoty 58,37 na hodnotu 61,5, čo svedčí o starnutí obyvateľstva v meste Kežmarok.

Ako sme už pred tým uviedli KPSS vychádza z výstupov dvoch dotazníkov, z ktorých jeden vyplnili prevažne klienti využívajúci sociálne služby, t.z. prijímatelia sociálnych služieb (dotazník 1 z roku 2013) a druhý vyplnili v podstatnej prevahe občania mesta, ktorí

nevyužívali sociálne služby (dotazník 2 z roku 2011). Dotazník 1 vyplnilo - 198 respondentov, dotazník 2 - 150 respondentov.

Údaje sme získali anonymne, pomocou dotazníkov, ktoré respondenti vyplnili samostatne.

Záujem o vplyv na veci verejné prejavili prostredníctvom vyplnenia dotazníka 1 občania vo veku 60 až 69 rokov (29%) a vo veku 70 až 79 rokov (28%) a v dotazníku 2 prejavili vo väčšej miere občania vo veku 36 až 60 rokov (41,3 %) a vo veku nad 60 rokov (30,0%), vzhľadom k tomu môžeme konštatovať, že respondenti sa zaujímajú o sociálne služby krátko pred, prípadne až počas situácie, ktorá vyžaduje poskytovanie sociálnych služieb (viď graf XY).

V prípade súčasného sociálneho problému uviedlo najviac respondentov dotazníka 1 problém s mobilitou. Druhým sociálnym problémom je problém s bývaním a tretiu skupinu tvoria respondenti, ktorí uviedli, že majú problém s vykonávaním sebaobslužných prác, so získaním zamestnania, s potrebnou rehabilitáciou a s uplatňovaním práv a právom chránených záujmov. 52 respondentov v dotazníku 1 neuviedlo súčasný sociálny problém, viď graf 9. Súčasným sociálnym problémom občanov mesta Kežmarok, v dotazníku 2, sa javí v prevažnej miere problém so získaním zamestnania, čo súvisí s tým, že takmer polovica respondentov dotazníka 2 (47,3%) je nezamestnaných. Druhým a tretím sociálnym problémom je problém s mobilitou a so starostlivosťou o domácnosť. Tento fakt nasvedčuje tomu, že sa do ankety 1 zapojilo viac ako 2/3 respondentov - dôchodcov v počte 152 a v dotazníku 2 takmer jedna tretina respondentov (30,0%) dôchodcov.

Na základe grafu 11 môžeme konštatovať, že **najviac respondentov využíva sociálnu službu** poskytovanú v zariadení pre seniorov a to v počte 48. 43 respondentom sa poskytuje opatrovateľská služba a 9 klientom sa poskytuje sociálna služba v jedálni. 91 respondentov neuviedlo využívanie sociálnych služieb. V dotazníku 2 je to najmä opatrovateľská služba. Využívanie opatrovateľskej služby v teréne, resp. v domácom prostredí klienta označilo 24,0% respondentov a v dome s opatrovateľskou službou 6,7% respondentov. Sociálnu službu v dennom stacionári, druhú v poradí, využíva 8,7% respondentov. 45,3% respondentov neuviedlo využívanie sociálnych služieb, čo súvisí s tým, že dotazník 2 vyplnili v prevažnej miere občania nevyužívajúci sociálne služby.

Čo sa týka **spokojnosti s poskytovanými sociálnymi službami** v dotazníku 1 - 47% respondentov údaj neposkytlo. 31% respondentov je spokojných s poskytovanými sociálnymi službami, 20% respondentov je veľmi spokojných, a 2% je priemerne spokojných. Nespokojných je 1% respondentov, viď graf 12. V dotazníku 2 - 51,3% respondentov údaj neposkytlo, čo vyplýva, tak ako je vyššie uvedené, že prevažná väčšina respondentov v súčasnosti nevyužíva žiadnu sociálnu službu. Spolu je v dotazníku 2 priemerne spokojných, spokojných a veľmi spokojných 46,0%, čo predstavuje takmer celú druhú polovicu respondentov. Nespokojných a veľmi nespokojných respondentov s poskytovanými sociálnymi službami je spolu 2,7% respondentov. Na základe toho môžeme konštatovať, že občania, ktorým sa poskytujú sociálne služby v meste sú spokojní s poskytovanými sociálnymi službami.

V prípade potreby sa respondenti v dotazníku 1, viď graf 13, obrátili s prosbou o **informácie o sociálnych službách** v najväčšej miere na rodinu, priateľov a známych (30%). V poradí druhá najväčšia skupina sa obrátila na človeka, ktorý sociálnu službu využíva (9%). Iné zdroje informácií tvoria skupiny pod 5% Respondenti nevyhľadávali informácie o sociálnych službách prostredníctvom televízie, rozhlasu, tlače, letákov a internetu. Takmer polovica respondentov (49%) neuviedla zdroj informácií o sociálnych službách, môžeme konštatovať, že sú to občania mesta, ktorí sociálne služby v súčasnosti nevyužívajú. O existujúcich sociálnych službách sú občania mesta v dotazníku 2 prevažne informovaní od rodinných príslušníkov, priateľov a známych (13,3%). Až druhá skupina v poradí získala informácie na oddelení sociálnych vecí na MsÚ (11,3%). Zdrojom informácií bol pre občanov ešte človek, ktorý má podobné problémy (8,7%), organizácie, ktoré sú

poskytovateľmi sociálnych služieb (8,0%), človek, ktorý využíva sociálnu službu o ktorú majú záujem (6%), lekár (4,7%) a prostredníctvom médií (2%). Takmer polovica respondentov v dotazníku 2 (44,7%) neuviedla zdroj informácií o sociálnych službách.

V dotazníku 1 sú sociálne služby rozdelené podľa druhu do piatich skupín. Medzi ďalšie sociálne služby resp. sociálne zariadenia, o ktoré majú respondenti záujem pre seba resp. pre svojho blízkeho, v dotazníku 1 v skupine 1 - *sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach*, respondentom najviac chýba zariadenie núdzového bývania (54%). Ako druhé zariadenie chýba nízkoprahové denné centrum (24%) a ako tretie domov na pol ceste (11%), vid' graf 14. V skupine 2 - *sociálne služby na podporu rodiny s deťmi*, respondentom najviac chýba pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života (71%), vid' graf 15. V tretej skupine - *sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku*, respondentom najviac chýba rehabilitačné stredisko (24%) a ako druhé v poradí špecializované zariadenie (19%), vid' graf 16. V štvrtej skupine - *sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií*, sa respondenti najviac zaujímajú o monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci (69%), vid' graf 17. V poslednej skupine - *podporné služby* vyjadrili respondenti najväčší záujem o poskytovanie sociálnej služby v dennom centre (32%), 26 respondentov sa zaujíma o odľahčovaciu službu a tretiu skupinu tvoria respondenti zaujímajúci sa o poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny a v pracovni, vid' graf 18. V dotazníku 2 takmer jedna tretina respondentov (49) uviedla, že im v meste chýba poradenstvo a prevencia. Z toho môžeme usúdiť, že občania nie sú spokojní so svojím právnym vedomím a že im nepostačuje poskytovanie základného a špeciálneho poradenstva prostredníctvom oddelenia sociálnych vecí na MsÚ a v jednotlivých sociálnych zariadeniach mesta. Sociálna prevencia je odborná činnosť na predchádzanie a zabraňovanie príčin vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického alebo sociálneho vývinu občana. Jej zameranie, ak vezmeme prevenciu ako celok od sekundárnej po primárnu, ako predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií včasným odstraňovaním ich príčin, tak zameranie sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania patologických javov a krízových situácií v rodinách. Respondenti v dotazníku 2, by radi využívali sociálne služby v týchto sociálnych zariadeniach: pracovňa, jedáleň, stredisko osobnej hygieny, zariadenie núdzového bývania, zariadenie pre seniorov a penzión pre seniorov. Dovolíme si konštatovať, že v oblasti sociálnych služieb v meste Kežmarok, je v súčasnosti dopyt po sociálnych službách uspokojený, avšak vzhľadom k tomu, že obyvateľstvo mesta Kežmarok, vid' tabuľka 7, starne a narastá počet občanov v poproduktívnom veku, môžeme predpokladať, že v období rokov 2014 až 2020 bude prevládať dopyt nad ponukou sociálnych služieb a sieť zariadení sociálnych služieb bude nedostatočná a nebude nepokrývať oprávnený dopyt občanov po sociálnych službách.

Z hľadiska **formy sociálnej služby** sa v dotazníku 1 viac ako polovica respondentov (56%) vyjadrila, že má záujem o terénnu formu poskytovania sociálnych služieb. O ďalšie dve formy sociálnych služieb majú respondenti takmer rovnaký záujem, ambulantná forma 15% a pobytová týždenná forma 11%. Najmenej respondentov má záujem o pobytovú - celoročnú formu (6%), vid' graf 19. V dotazníku 2 sú záujmy občanov o jednotlivé formy sociálnej služby takmer vyrovnané na tretiny. 34% respondentov má záujem o ambulantnú formu a 31% o terénnu. O pobytovú formu sociálnej služby má záujem 33. Dovolíme si skonštatovať, že občania mesta majú záujem o poskytovanie sociálnej služby v prvom rade formou terénnou, nasledovne formou ambulantnou až nakoniec formou pobytovou, t.z., že uprednostňujú poskytovanie sociálnej služby v prirodzenom rodinnom prostredí a opustenie svojho domova je pre občanov tým posledným riešením.

Medzi **skupiny obyvateľstva, ktorým by sa mala venovať väčšia pozornosť** bola v dotazníku 1 najčastejšie uvádzaná skupina seniorov, čo vyplýva aj z toho, že 74% respondentov sú dôchodcovia (128 respondentov). Druhú skupinu tvoria deti a mládež (77

respondentov) a tretiu najpočetnejšiu skupinu osoby so zdravotným postihnutím (54 respondentov). 42 respondentov uviedla, že je potrebné venovať pozornosť rodinám s deťmi so zdravotným postihnutím, vid' graf 21. V dotazníku 2 bola najčastejšie uvádzaná skupina rodín s deťmi so zdravotným postihnutím (71), deti a mládež (62) a tretiu najpočetnejšiu skupinu tvoria rodiny s malými deťmi (45). V 87 prípadoch, čo je viac ako polovica respondentov, sa uvádza, že je potrebné venovať zvýšenú pozornosť osobám so zdravotným postihnutím (deti vrátane dospelých). Sociálne služby pre zdravotne postihnutých občanov je zabezpečované v meste Kežmarok v rámci denného stacionára SocialServis, n.o., prostredníctvom Domova sociálnych služieb Lubica, DSS Kežmarok a prostredníctvom Denného detského sanatória. Sociálne poradenstvo, prípadne pomoc napr. pri zabezpečovaní tlačív a pod. je zabezpečované prostredníctvom oddelenia sociálnych vecí na Mestskom úrade v Kežmarku.

Ďalšiu informáciu, ktorú nám poskytol prieskum, sú **chýbajúce sociálne služby a sociálne zariadenia**. V dotazníku 1 - 5 respondenti uviedli, že v meste Kežmarok chýba a je potrebná nocľaháreň, stredisko osobnej hygieny a opatrovateľská služba, 4 respondentom chýba poskytovanie opatrovateľskej služby počas víkendu a v noci, 3 respondentom chýba denný stacionár, 2 respondentom poskytovanie sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby, v jedálni, rehabilitačné centrum pre seniorov, penzión pre seniorov, útulok a zariadenie núdzového bývania. Zároveň respondentom chýba v meste domov sociálnych služieb, zariadenie núdzového bývania, sociálne byty, poskytovanie sociálnej služby v práčovni a v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu. Otázku nevyplnilo až 157 respondentov (79%). Respondenti dotazníka 2 uviedli, že v meste Kežmarok chýbajú a sú potrebné tieto typy sociálnych zariadení: stredisko osobnej hygieny (7%), penzión pre seniorov (6%), útulok (5%) a práčovňa (3%).

Respondenti dotazníka 1 sa **pri využívaní sociálnych služieb** stretávajú s **nasledovnými problémami**: vysoké platby za poskytovanie sociálnych služieb - 5, rôzna kvalita práce jednotlivých opatrovateliek - 3, nepríjemné úradníčky - 2, so zvýšením platby za opatrovateľskú službu, časté striedanie opatrovateliek, byrokracia pri vybavovaní a pre nízkoprájmové osoby nedostupnosť poskytovania sociálnych služieb, nedôvera, kvalita poskytovaných služieb nezodpovedá cene za službu, nevedomosť a neinformovanosť obyvateľstva s možnosťou využitia sociálnych služieb. Otázku nevyplnilo 171 respondentov (86%). V dotazníku 2 sa pri poskytovaní resp. využívaní sociálnych služieb občania najčastejšie stretávajú s nasledovnými problémami: kvalita sociálnych služieb je nevyhovujúca, zlá hygiena, nedostatočné riešenie voľného času pre deti, študentov a dôchodcov, nedostatočné bezbariérové prístupy, nedostatok odborného personálu a chýbajúce informácie v sociálnej oblasti. Uvedenú otázku nám v dotazníku 1 nevyplnilo 171 respondentov čo predstavuje 86%, v dotazníku 2 nevyplnilo 130 respondentov, čo predstavuje 87%. Na základe uvedenej skutočnosti môžeme konštatovať, že občania mesta Kežmarok sú v prevažnej miere spokojní s poskytovanými sociálnymi službami.

V období ďalších piatich rokov uviedlo v dotazníku 1 - 44% respondentov, že bude využívať sociálne služby sám pre seba, 28% respondentov uviedlo, že neuvažujú o využívaní sociálnych služieb a 7% respondentov uviedlo, že budú vyžívať sociálne služby ich blízke osoby. 21% respondentov sa k otázke nevyjadrilo. Z dotazníka 1 vyplýva, že 51% respondentov, bude prijímateľom sociálnej služby, vid' graf 22. V dotazníku 2 bude po dobu ďalších 5 rokov využívať, resp. uvažuje o využívaní sociálnych služieb pre seba a pre svojich blízkych spolu 34% respondentov, pričom prevláda záujem najmä o opatrovateľskú službu. Pri plánovaní sociálnych služieb v meste Kežmarok sa tak javí najväčšia potreba posilnenia opatrovateľskej služby poskytovanej v domácom prostredí seniorov, zároveň však výrazne klesá dopyt po tejto forme sociálnej služby, vzhľadom k tomu, že je cenovo nedostupná pre občanov mesta s nízkym príjmom, vid' tabuľka 1. Táto forma sociálnej služby je zároveň pre mesto finančne efektívnejšia a rešpektuje súkromie občana, nevytrháva ho z jeho

prirodeného prostredia a umožňuje aj užšiu spoluprácu s rodinou a komunitou v meste. Výrazne tiež prispieva ku kvalitnejšiemu prežitiu života seniorov.

Medzi najohrozenejšie skupiny obyvateľstva z hľadiska reálneho sociálneho vylúčenia patria občania bez prístrešia, osoby závislé na rôznych návykových látkach, osoby po návrate z výkonu trestu, týrané osoby, osoby, ktoré stratili rodinné, pracovné, ekonomické a spoločenské zázemie a ich návrat do pôvodného prostredia, nájdenie si práce, bývania, obnovenie rodinných a sociálnych väzieb je veľmi sťažené. Preto je potrebné zabezpečiť týmto osobám primerané opatrenia pre zabezpečenie ich základných životných podmienok, zabezpečenie zdravotníckej a sociálnej pomoci, náhradného ubytovania, programov sociálnej rehabilitácie a resocializácie. V súčasnosti má mesto Kežmarok na svojom území 45 občanov bez prístrešia (údaj terénnych sociálnych pracovníkov ku dňu 19.11. 2013).

V okrese Kežmarok, podobne, ako aj v iných mestách Slovenska, je zaznamenávaný nárast počtu detí, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Pre porovnanie v roku 2008 ich bolo 30 a v roku 2012 už 70, vid' tabuľka 30. Od roku 2005 je v detských domovoch umiestnených 24 kežmarských detí. Zároveň v meste Kežmarok rastie počet rozvodov a počet neúplných rodín (na 5,52 sobášov na 1000 obyv. pripadá až 2,55 rozvodov). V okrese Kežmarok zaznamenávame nárast počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi priemerne ročne o cca 300 občanov, vid' tabuľka 27, s čím priamo súvisí nezamestnanosť v okrese Kežmarok, evidovaná miera nezamestnanosti bola koncu roka 2012 v hodnote 30,06%, vid' tabuľka 20.

Problémy sociálne neprispôsobivých osôb, či už jednotlivcov alebo rodín, mesto rieši predovšetkým spoluprácou s rodinou pomocou terénnej sociálnej práce, prostredníctvom 2 terénnych sociálnych pracovníkov a 2 asistentov terénnych sociálnych pracovníkov a úzkou súčinnosťou s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Kežmarku a to najmä poskytovaním poradenstva pri riešení nepriaznivej sociálnej situácie, zvýšením sociálnej mobility a schopnosti riadiť samostatne svoj život, minimalizovaním individuálnych rizík spojených so životom v sociálne znevýhodňujúcom prostredí, obnovou a úpravou rodinných pomerov, získaním alebo obnovením pracovných návykov potrebných pre začlenenie sa do pracovného pomeru, prípadne zabezpečením umiestnenia v sociálnych zariadeniach, pre nich najvhodnejších, v blízkom alebo širšom okolí. Zároveň mesto zabezpečuje **mesačné vyplácanie dávok v hmotnej núdzi a prídavkov na deti** klientom v hotovosti v kombinácii s vecnou formou v prípadoch, v ktorých poskytované dávky neplnili účel, na ktorý boli určené (mesto ako osobitný príjemca), **poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi alebo mimoriadnej dávky pomoci občanom a rodinám v hmotnej a sociálnej núdzi**, z dôvodu vzniku mimoriadnej krízovej situácie alebo sociálnej udalosti odôvodňujúcej takúto pomoc za podmienok schválených VZN, **sociálne šetrenia v rodinách**, **písomné správy vo vzťahu k orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a súdom** na ich požiadanie, **sociálne šetrenia pre súdy** v opatrovníckych veciach v prípadoch občanov pozbavených spôsobilosti na právne úkony (kontrola dodržiavania súdom ustanovených povinností opatrovníka vo vzťahu k opatrovancovi).

Čo sa týka bezbariérovosti, na území mesta Kežmarok, má vyriešený bezbariérový prístup Nemocnica Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, n.o. a poliklinika v centre mesta, ako aj všetky novo realizované stavby a byty postavené za posledných 5 rokov. Bezbariérovými územiami sú aj obidva cintoríny (starý a nový). Mesto Kežmarok plánuje bezbariérový prístup vo verejne dostupných mestských budovách - radnice v centre mesta, v budove a priestoroch Mestského kultúrneho strediska a kina Iskra.

Na záver môžeme skonštatovať, že realizovanými prieskumami sme zistili, že na uspokojovanie sociálnych potrieb obyvateľstva je určená sociálna infraštruktúra. Jej rozmiestňovanie je spojené s veľkosťou mesta a so štruktúrou jej osídlenia. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojené s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť optimálnu kapacitu zariadení vo vzťahu k dopytu.

Vízia

"Mesto Kežmarok zabezpečí komplexnú sieť sociálnych služieb podľa individuálnych potrieb občanov".

Tab. 44 Opatrenia a aktivity rozvoja sociálnych služieb

Opatrenie 1 Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 1.1	Zvýšiť počet odborných zamestnancov v ZpS a ZOS v súlade so zákonom o sociálnych službách	V súlade s novelou zákona o sociálnych službách	Oddelenie sociálnych vecí	ZpS a ZOS v Kežmarku
Aktivita 1.2	Zaviest' v ZpS a ZOS supervíziu	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	ZpS a ZOS v Kežmarku
Aktivita 1.3	Zaviest' využívanie dobrovoľníkov a absolventskej praxe študentov stredných i vysokých škôl s relevantným vzdelaním	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	Zariadenia sociálnych služieb
Aktivita 1.4	Zaviest' systém vzdelávania manažmentu, zamestnancov	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	Zariadenia sociálnych služieb
Aktivita 1.5	Zvýšiť informovanosť o sociálnych službách (vyhľadávacia činnosť, masmediálna komunikácia)	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	Zariadenia sociálnych služieb
Aktivita 1.6	Zabezpečiť dostupnosť odľahčovacej služby	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Aktivita 1.7	Podpora bezplatného sociálneho poradenstva	Stály termín	Oddelenie sociálnych vecí	Terénni sociálni pracovníci
Aktivita 1.8	Realizácia prieskumov u prijímateľov sociálnych služieb (spätná väzba)	Ročne	Oddelenie sociálnych vecí	Zariadenia sociálnych služieb
Opatrenie 2 Skvalitniť poskytovanie terénnych sociálnych služieb		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 2.1	Vytvoriť podmienky pre flexibilitu poskytovania opatrovateľských služieb (v prípade potreby občanov mesta zabezpečiť poskytovanie opatrovateľskej služby cez víkendy, počas noci, resp. nepretržite)	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Aktivita 2.2	Realizovať vzdelávacie programy ďalšieho vzdelávania opatrovateliek s dôrazom na zlepšenie komunikácie s klientom a jeho rodinou, riešenie konfliktných situácií a zvládanie stresu	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Aktivita 2.3	Realizovať ciele informácie a propagačné aktivity na podporu rozvoja terénnych sociálnych služieb	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	Terénni sociálni pracovníci
Aktivita 2.4	Udržať terénnu sociálnu prácu ako súčasť organizačnej štruktúry a činností MsÚ Kežmarok v počte 2 terénnych sociálnych pracovníkov (ZSP) a 2 asistentov terénnych sociálnych pracovníkov (ATSP)	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	Priebežne
Opatrenie 3 Zlepšiť využitie komunitného centra		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 3.1	Vypracovať a realizovať program činností Komunitného centra s dôrazom na prácu s deťmi so sociálne znevýhodneného prostredia v spolupráci so základnými školami a Centrom pedagogicko - psychologického poradenstva (CPPPaP)	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	Terénni sociálni pracovníci

Opatrenie 4 Vytvoriť podmienky pre aktívne starnutie seniorov		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 4.1	Vybaviť a modernizovať priestory Denného centra - Klubu dôchodcov v meste	Priebežne	Oddelenie Územného plánu, životného prostredia a stavebného konania	Oddelenie sociálnych vecí
Aktivita 4.2	Realizovať kultúrne, športové, vzdelávacie aktivity pre skvalitnenie života aktívnych seniorov (prostredníctvom malých projektov) v spolupráci s Klubom dôchodcov, Mestskou políciou	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	Denné centrum, Mestská polícia
Opatrenie 5 Zriadiť nové sociálne služby a ďalšie služby sociálnej starostlivosti pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 5.1	Vybudovať nočľaháreň pre 16 osôb podľa vypracovaného projektu	2014	Oddelenie Územného plánu, životného prostredia a stavebného konania	Oddelenie sociálnych vecí
Aktivita 5.2	Vypracovať program zriaďovania nových sociálnych služieb podľa potrieb občanov	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Opatrenie 6 Dobudovať bezbariérovosť na území mesta a vo verejne dostupných budovách		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 6.1	Vypracovať pasport bariér v spolupráci s organizáciami venujúcim sa osobám so zdravotným postihnutím (pohybovo, zrakovo a sluchovo postihnutých občanov)	2014	Oddelenie sociálnych vecí	Zariadenia sociálnych služieb
Aktivita 6.2	Vypracovať a realizovať program opatrení na odstránenie všetkých identifikovaných bariér (bezbariérové mesto Kežmarok) najneskôr v plánovacom období 2014 – 2020			
Aktivita 6.3	Vypracovať súbor kritérií, odporúčaní, ktoré je potrebné zohľadňovať pre zabezpečenie bezbariérovosti pri novej výstavbe, pri povoľovaní novej výstavby v meste	2014	Oddelenie Územného plánu, životného prostredia a stavebného konania	Oddelenie sociálnych vecí
Opatrenie 7 Zefektívniť koordináciu a spoluprácu subjektov poskytujúcich sociálne služby na území mesta		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 7.1	Vytvoriť databázu subjektov pôsobiach na území mesta a v okolí, ktoré sa venujú poskytovaniu sociálnych služieb (aké služby, pre akých prijímateľov)	2014	Oddelenie sociálnych vecí	-
Aktivita 7.2	Vybudovať komunikačnú platformu subjektov poskytujúcich sociálne služby na území mesta s cieľom zlepšenie vzájomnej informovanosti, výmeny skúseností, spolupráce, definovania spoločných projektov, aktivít a pod.	2014	Oddelenie sociálnych vecí	-

7. SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Pre hodnotenie plnenia komunitného plánu sociálnych služieb sú zvolené nasledovné merateľné ukazovatele:

Tab. 45 Časové plnenie aktivít rozvoja sociálnych služieb

Opatrenie	Názov indikátora	Merná jednotka	Východisková hodnota	Rok	Plánovaná hodnota	Rok
Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb	Odborní zamestnanci ZpS a ZOS v Kežmarku	Počet		2013		2015
	Sociálni pracovníci v ZpS a ZOS	Počet	1	2013	2	2014
	Supervízor ZpS a ZOS	Počet	0	2013	1	2015
	Dobrovoľníci a absolventi	Počet	0	2013	3	2014
	Školenia a semináre, popr. konferencie na vzdelávanie odborných zamestnancov v ZpS a ZOS	Počet	0	2013	2	2014
	Publikované články na tému sociálna oblasť	Počet	0	2013	4	2014
	Klienti využívajúci odľahčovaciu službu	Počet	1	2013	3	2014
Skvalitniť poskytovanie terénnych sociálnych služieb	Klienti využívajúci opatrovateľskú službu	Počet	34	2013	40	2014
	Školenia, semináre zamerané na vzdelávanie opatrovateľiek	Počet	0	2013	1	2014
	Terénni sociálni pracovníci a asistenti terénnych sociálnych pracovníkov	Počet	4	2013	4	2014
Zlepšiť využitie komunitného centra	Program činností Komunitného centra	Počet	0	2013	1	2014
	Počet detí v aktívnej činnosti Komunitného centra	Počet	10	2013	10	2014
	Aktivity pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia	Počet	0	2013	5	2014
	Aktivity pre dospelé osoby (napr. slobodné matky, občania závislí na návykových látkach a pod.)	Počet	0	2013	2	2014
Vytvoriť podmienky pre aktívne starnutie seniorov	Prístup k internetu	Počet	0	2013	1	2014
	Kultúrne, športové, vzdelávacie aktivity pre skvalitnenie života aktívnych seniorov	Počet	2	2013	5	2014
Zriadiť nové sociálne služby a ďalšie služby sociálnej starostlivosti pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva	Nocľaháreň	Počet	0	2013	1	2014
	Zariadenie opatrovateľskej služby	Počet	0	2013	1	2014
Dobudovať bezbariérovosť na území mesta a vo verejne dostupných	Pasport bariér	Počet	0	2013	1	2014
	Odstránené bariéry v meste	Počet	0	2013	5	2020
	Súbor kritérií, odporúčaní, ktoré je potrebné zohľadňovať pre zabezpečenie bezbariérovosti pri novej výstavbe, pri povoľovaní novej výstavby v meste	Počet	0	2013	1	2014

budovách						
Zefektívniť koordináciu a spoluprácu subjektov poskytujúcich sociálne služby na území mesta	Databáza subjektov pôsobiacich na území mesta a v okolí, ktoré sa venujú poskytovaniu sociálnych služieb	Počet	0	2013	1	2014

Plnenie Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Kežmarok pre roky 2014 – 2020 bude vyhodnocované a aktualizované jedenkrát ročne, k termínu 30. decembra. V prvom štvrtroku nasledujúceho roka bude na zasadnutí Mestského zastupiteľstva predložená „Správa o plnení Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Kežmarok pre roky 2014 – 2020“.

8. ZÁVER

Komunitné plánovanie sa stáva čoraz rozšírenejším a používanejším termínom v oblasti sociálnych vecí. Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a boli v súlade s miestnymi špecifikami. Reálnym výstupom komunitného plánovania sociálnych služieb a výsledkom dohody medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a užívateľmi je komunitný plán sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Kežmarok pre roky 2014 - 2020 (KPSS) je vypracovaný v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov a nadväzuje na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Kežmarok pre roky 2014 - 2020. Príprava KPSS prebiehala za účasti 3 základných subjektov - Mesta Kežmarok, organizácií poskytujúcich sociálne služby a občanov mesta Kežmarok.

Podstatnou fázou tvorby stratégie KPSS bola analýza stavu poskytovateľov sociálnych služieb v meste Kežmarok a analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov mesta Kežmarok s prihliadnutím na analýzu sociologických a demografických údajov mesta Kežmarok. Pri analýze a zisťovaní potrieb obyvateľov obce, v rámci vyplňovania dotazníkov sme sa často stretli s tým, že občania nepoznali nové termíny, názvy zariadení ako napr. zariadenie pre seniorov, denné centrum, domov na polceste a pod., zákona o sociálnych službách. Pri ďalšom zisťovaní potrieb bude preto vhodné zvýšiť informovanosť občanov o možných formách poskytovania sociálnych služieb. Vytvorí sa tak podmienky k tomu, že občania budú môcť formulovať svoje požiadavky s čo najširšími znalosťami možných riešení.

Stanovené opatrenia a s nimi súvisiace aktivity KP sociálnych služieb budú realizované podľa navrhovaného časového plánu a dosahované výsledky postupnej realizácie sociálnych služieb budú hodnotené na základe zvolených merateľných ukazovateľov.

Za správnosť: Mgr. Daniela Koršňáková v. r.
Schválila: JUDr. Jana Trautmanová

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Kežmarok na roky 2014 - 2020 bol schválený Uznesením mestského zastupiteľstva v Kežmarku č. 265/2013 dňa 12. 12. 2013.

Aktualizácia Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Kežmarok na roky 2014 - 2020 bola schválená Uznesením mestského zastupiteľstva v Kežmarku č. 106/2018 dňa 21.06. 2018.

Príloha 1

Zoznam verejných a neverejných sociálnych a zdravotníckych zariadení v meste Kežmarok

Obchodné meno alebo názov, sídlo a identifikačné číslo právnickej osoby	Poskytovateľ služby	Adresa miesta poskytovania služby	Kontakt	E-mail	Web	Štatutárny orgán	Zodpovedný zástupca	Druh služby	Rozsah	Forma	Cieľová skupina	Kapacita
Mesto Kežmarok, Hlavné námestie 1, IČO: 00326 283	obec	domácnosť prijímateľa soc. služby	466 0213	jana.trautmanova@kezmarok.sk	www.kezmarok.sk	PhDr.Mgr. Ján Ferenčák	JUDr. Jana Trautmanová	opatrovateľská služba	neurčitý čas	terénna	FO podľa § 41	x
Mesto Kežmarok, Hlavné námestie 1, IČO: 00326 283	obec	domácnosť prijímateľa soc. služby /Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby	466 0213	jana.trautmanova@kezmarok.sk	www.kezmarok.sk	PhDr.Mgr. Ján Ferenčák	JUDr. Jana Trautmanová	odfahčovací služba	určitý čas	terénna/pobytová	Opatrovaná FO s ŤZP	x
Mesto Kežmarok, Hlavné námestie 1, IČO: 00326 283	obec	Slavkovská ulica 2519/47 A	466 0213	jana.trautmanova@kezmarok.sk	www.kezmarok.sk	PhDr.Mgr. Ján Ferenčák	JUDr. Jana Trautmanová	nocľaháreň	určitý čas	pobytová	FO podľa § 25	16
Mesto Kežmarok, Hlavné námestie 1, IČO: 00326 283	obec	Martina Lányiho 3	466 0213	jana.trautmanova@kezmarok.sk	www.kezmarok.sk	PhDr.Mgr. Ján Ferenčák	JUDr. Jana Trautmanová	denné centrum	neurčitý čas	ambulantná	FO podľa § 56	120
Mesto Kežmarok, Hlavné námestie 1, IČO: 00326 283	obec	Kostolné námestie 6	466 0213	jana.trautmanova@kezmarok.sk	www.kezmarok.sk	PhDr.Mgr. Ján Ferenčák	Mgr. Daniela Koršňáková	komunitné centrum	neurčitý čas	ambulantná	FO v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. h)	15
Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby, Vyšný mlyn 13, IČO: 00691852	právnická osoba zriadená obcou	Vyšný mlyn 13	452 3794, 452 3544, 428 6440	riaditel@zpskk.sk	www.zpskk.sk	Mgr. Marcela Istociová	Mgr. Dana Bukovinová	zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby	neurčitý čas/určitý čas	pobytová ročná	FO podľa § 35 a § 36	115/20
SocialServis, n.o., Kukučínova 39, IČO: 45737673	neverejný poskytovateľ	Tvarožnianska 16	0905/ 270 802	socialservis.kezmarok@gmail.com	x	Mgr. Iveta Kolesárová	Mgr. Iveta Kolesárová	denný stacionár, denné centrum	neurčitý čas	ambulantná	FO podľa § 40 a § 56	7/1

Domček – detské centrum, IČO: 47078570	neverejný poskytovateľ	Starý trh 71	0911/ 448665	info@domcekdc.sk	www.domcekdc.sk	PaedDr. Eva Selnekovičová	PaedDr. Eva Selnekovičová	zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	neurčitý	ambulantná	FO podľa § 32b	12
Centrum sociálnych služieb, Pod lesom 6, IČO: 17149975	právnická osoba zriadená VÚC	Pod lesom 6	789 5096, 456 6275, 0904/ 470 252	<a href="mailto:riaditel@csskezmarok-
kk.vucpo.sk">riaditel@csskezmarok- kk.vucpo.sk	www.csskezmarok.sk	Mgr. Daniela Pichnarčíková	Mgr. Daniela Pichnarčíková	domov sociálnych služieb, služba včasnej intervencie, krízové stredisko	neurčitý čas	pobytová ročná/ ambulantna	FO podľa § 38 a § 33, deti vo veku 0-18 rokov podľa VZN PSK č. 21/2010	20/5/14
Denné detské sanatórium, s.r.o., Záhradná 2, IČO: 36483087	neštátne zdravotnícke zariadenie	Záhradná 2	452 3443	dds-kk@stonline.sk	www.ddsanatorium.sk	PhDr. Terézia Semaňáková, PhD.	PhDr. Terézia Semaňáková, PhD.	špeciálna materská škola/detský stacionár	určitý čas	ambulantná	komplexné služby o dieťa s postihnutím	36/14